ĢENERĀLADVOKĀTES VERICAS TRSTENJAKAS [*VERICA TRSTENJAK*] SECINĀJUMI,
sniegti 2010. gada 11. februārī[1]

Satura rādītājs

I — Ievads ..... I - 3719

II — Atbilstošās tiesību normas ..... I - 3719

A — Direktīva 92/50 ..... I - 3719

B — Direktīva 2004/18 ..... I - 3720

III — Fakti ..... I - 3721

IV — Pirmstiesas procedūra ..... I - 3722

V — Tiesvedība tiesā un lietas dalībnieku prasījumi ..... I - 3722

VI — Lietas dalībnieku galvenie argumenti ..... I - 3723

VII — Juridiskais pamatojums ..... I - 3725

A — Pieņemamība ..... I - 3725

1) Glābšanas dienestu pakalpojumi kā jaukti pakalpojumi publiskā iepirkuma direktīvu sistēmā ..... I - 3726

2) Prasījumu pārformulēšana prasības pieteikumā ..... I - 3727

3) Secinājums ..... I - 3730

B — Pamatotība ..... I - 3730

1) EKL 45. panta pirmajā daļā paredzētā nozares atbrīvojuma nepiemērojamība ..... I - 3730

2) Pamatojuma neesamība atbilstoši EKL 86. panta 2. punktam ..... I - 3736

1 — Oriģinālvaloda — vācu.

3) Deviņu apstrīdēto publiskā iepirkuma procedūru analīze ..... I - 3739

a) Magdeburgas [*Magdeburg*] pilsētas (Saksija-Anhalte) veiktais publiskais iepirkums ..... I - 3739

i) Direktīvas 92/50 16. panta vai Direktīvas 2004/18 35. panta 4. punkta pārkāpums ..... I - 3739

ii) Primārajās tiesībās paredzētā diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principa pārkāpuma neesamība ..... I - 3739

— Pamatotības pārbaude, pieņemot, ka pamats par primāro tiesību pārkāpumu ir daļēji nepieņemams ..... I - 3740

— Pakārtoti: Pamatotības pārbaude gadījumam, ja pamats sakarā ar primāro tiesību pārkāpumu tiktu atzīts par pieņemamu ..... I - 3741

Sekundāro tiesību aktu piemērošanas prioritātes princips .... I - 3742

Pārrobežu intereses esamības pierādījums sekundāru pakalpojumu publiskā iepirkuma gadījumā ..... I - 3747

iii) Secinājums ..... I - 3749

b) Bonnas pilsētas (Ziemeļreina-Vestfālene) un Vitenes [*Witten*] (Ziemeļreina-Vestfālene), Hanoveres reģiona (Lejassaksija) un Hamelnas-Pirmontas federālā apgabala (Lejassaksija) veiktie publiskie iepirkumi ..... I - 3749

c) Ulzenes [*Uelzen*] (Lejassaksija) veiktais publiskais iepirkums ..... I - 3750

d) Rietumsaksijas [*Westsachsen*] (Saksija), Kemnicas/Štolbergas [*Chemnitz/Stollberg*] (Saksija) un Fogtlandes [*Vogtland*] (Saksija) glābšanas dienestu apvienību veiktie publiskie iepirkumi ..... I - 3752

e) Secinājums ..... I - 3754

4) Prettiesiska publiskā iepirkuma prakse Vācijas Federatīvajā Republikā .... I - 3754

VIII — Tiesāšanas izdevumi ..... I - 3757

IX — Secinājumi ..... I - 3757

I — Ievads

1. Izskatāmās lietas pamatā ir Komisijas iesniegta prasība saskaņā ar EKL 226. pantu par valsts pienākumu neizpildi, ar ko tā lūdz Tiesu atzīt, ka Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīvā 92/50/EEK par procedūru koordinēšanu valsts pakalpojumu līgumu piešķiršanai [pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai][2] un Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvā 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu [būvdarbu, piegāžu un pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu] slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru[3], paredzētos pienākumus, kā arī ierobežojusi brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu aprites brīvību (EKL 43. un 49. pants), jo pakalpojumu publiskā iepirkuma konkurss neatliekamās palīdzības jomā Saksijas-Anhaltes [*Sachsen-Anhalt*], Ziemeļreinas-Vestfālenes [*Nordrhein-Westfalen*], Lejassaksijas [*Niedersachsen*] un Saksijas [*Sachsen*] federālajās zemēs nav ticis publiski izsludināts, tas ir, līguma slēgšanas tiesības nav tikušas piešķirtas saskaņā ar pārskatāmības principu un nav tikuši publicēti nekādi paziņojumi par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu.

2 — OV L 209, 1. lpp.
3 — OV L 134, 114. lpp.

II — Atbilstošās tiesību normas

A — *Direktīva 92/50*

2. Atbilstoši Direktīvas 92/50 3. panta 2. punktam līgumslēdzējām iestādēm ir jānodrošina, lai pakalpojumu sniedzēji netiktu diskriminēti.

3. Direktīvas 92/50 10. pantā ir noteikts, ka:

"Līgumus, kuru priekšmets ir I A un I B pielikumā uzskaitītie pakalpojumi, piešķir saskaņā ar III līdz VI sadaļas noteikumiem, ja I A pielikumā uzskaitīto pakalpojumu vērtība ir lielāka par I B pielikumā uzskaitīto pakalpojumu vērtību. Ja tā nav, tos piešķir saskaņā ar 14. un 16. pantu."

4. Direktīvas 92/50 16. pants ir šāds:

"1. Līgumslēdzējas iestādes, kas piešķīrušas kādu valsts līgumu vai sarīkojušas projektu

konkursu, nosūta paziņojumu par piešķiršanas procedūras rezultātiem Eiropas Kopienu Oficiālo publikāciju birojam.

2. Paziņojumus publicē:

[..]."

B — *Direktīva 2004/18*

5. Atbilstoši Direktīvas 2004/18 2. pantam līgumslēdzējām iestādēm pret visiem komersantiem ir jāizturas vienādi un nediskriminējoši un jārīkojas pārredzami.

6. Direktīvas 2004/18 22. pantā ir noteikts, ka:

"Tādu līgumu slēgšanas tiesības, kuru priekšmets ir pakalpojumi, kas uzskaitīti gan II A pielikumā, gan II B pielikumā, piešķir saskaņā ar 23. līdz 55. pantu, ja II A pielikumā uzskaitīto pakalpojumu vērtība ir lielāka nekā II B pielikumā uzskaitīto pakalpojumu vērtība. Pārējos gadījumos līgumu slēgšanas tiesības piešķir saskaņā ar 23. pantu un 35. panta 4. punktu."

7. Direktīvas 2004/18 35. panta 4. punkts ir šāds:

"Līgumslēdzējas iestādes, kas ir piešķīrušas valsts līguma slēgšanas tiesības vai noslēgušas pamatnolīgumu, ne vēlāk kā 48 dienās pēc līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas vai pēc pamatnolīguma noslēgšanas nosūta paziņojumu par piešķiršanas procedūras rezultātiem.

[..]

Attiecībā uz valsts līgumiem par II B pielikumā uzskaitītajiem pakalpojumiem līgumslēdzējas iestādes paziņojumā norāda, vai tās piekrīt paziņojuma publicēšanai. Saistībā ar minētajiem pakalpojumu līgumiem Komisija izstrādā noteikumus statistisko pārskatu sagatavošanai par šādiem paziņojumiem un minēto pārskatu publicēšanai saskaņā ar 77. panta 2. punktā paredzēto procedūru.

[..]"

kad palīdzību sniedz neatliekamās palīdzības ārsts vai neatliekamās palīdzības brigāde. Kvalificētie medicīniskā transporta pakalpojumi ietver tādu slimu, ievainotu vai citu personu, kam nepieciešama palīdzība, transportēšanu ar medicīniskās palīdzības transportlīdzekli, kuras nav cietušas nelaimes gadījumā.

III — Fakti

8. Vācijas Federatīvajā Republikā glābšanas dienestu tiesiskais regulējums ietilpst federālo zemju likumdošanas kompetencē, kuras savas likumdošanas pilnvaru sniegtās iespējas ir izlietojušas dažādos veidos.

11. Vairākas federālās zemes ir izlēmušas publisko glābšanas pakalpojumu sniedzēju izvēli atstāt pilsētu, apgabalu, glābšanas apvienību u.tml. ziņā. Šim nolūkam vietējās pašvaldības parasti ar konkrētiem pakalpojumu sniedzējiem noslēdz līgumus par iedzīvotāju nodrošināšanu ar glābšanas pakalpojumiem attiecīgajā teritorijā. Ja samaksa par pakalpojumiem notiek tieši caur pašvaldību, attiecīgo līguma veidu sauc par "pakļautības modeli". Turpretim, ja atlīdzību līguma slēdzējs iekasē no pacientiem vai attiecīgā gadījumā slimokasēm, runa ir par tā saukto "koncesiju modeli".

9. Lielākajā daļā Vācijas federālo zemju glābšanas pakalpojumi tiek sniegti duālas sistēmas ietvaros, izšķirot publisko glābšanas dienestu un glābšanas pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar atbilstoši federālajam tiesiskajam regulējumam izsniegtām atļaujām.

12. Ar savu prasību Komisija apstrīd līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu Saksijas-Anhaltes, Ziemeļreinas-Vestfālenes, Lejassaksijas un Saksijas federālajās zemēs, kurās tiek izmantots pakļautības modelis. Komisija īpaši norāda, ka šajās federālajās zemēs līgumu slēgšanas tiesības publisko glābšanas dienestu pakalpojumu jomā, kuras ietilpst publiskā iepirkuma tiesiskā regulējuma tvērumā, nav tikušas piešķirtas publiski izziņotas un piešķirtas atbilstoši pārskatāmības principam.

10. Publiskajā glābšanas dienestā parasti ietilpst neatliekamās palīdzības transporta pakalpojumi, kā arī kvalificēti medicīniskā transporta pakalpojumi. Neatliekamās palīdzības transports attiecas uz dzīvībai bīstami ievainotu vai slimu personu transportēšanu,

IV — Pirmstiesas procedūra

13. Kad Komisija bija saņēmusi vairākas sūdzības, tā ar 2006. gada 10. aprīļa vēstuli informēja Vācijas Federatīvo Republiku, ka tā, piešķirot līgumu slēgšanas tiesības glābšanas dienestu pakalpojumu jomā Saksijas-Anhaltes, Ziemeļreinas-Vestfālenes, Lejassaksijas un Saksijas federālajās zemēs, varētu būt pārkāpusi publiskā iepirkuma direktīvas, kā arī primāro tiesību normas. Tajā pašā vēstulē Komisija informēja Vācijas Federatīvo Republiku, ka tā, piešķirot pakalpojumu koncesijas glābšanas dienestu pakalpojumu jomā, varētu būt pārkāpusi brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites principu. Tādēļ Vācijas Federatīvās Republikas valdībai tika lūgts atbilstoši EKL 226. pantam divu mēnešu laikā iesniegt paskaidrojumus sakarā ar šo Komisijas vēstuli.

14. Savā 2006. gada 10. jūlija paziņojumā Vācijas Federatīvā Republika norādītos Kopienu tiesību pārkāpumus noraidīja. Turklāt Saksijā 2005. gadā esot grozīts likums un tādējādi šajā federālajā zemē vēlākais no 2009. gada 1. janvāra glābšanas dienestu pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesības tikšot piešķirtas pretendentu atlases procedūrā, ņemot vērā konkurences bez diskriminācijas principus.

15. Ar 2006. gada 15. decembra vēstuli Komisija Vācijas Federatīvajai Republikai nosūtīja argumentētu atzinumu. Tā noslēgumā tā pauda secinājumu, ka Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi Direktīvās 92/50 un 2004/18 paredzētos pienākumus un ir ierobežojusi brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu aprites brīvību, un turpina to darīt. Tādēļ Komisija lūdz Vācijas Federatīvo Republiku veikt vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu argumentētā atzinuma prasības divu mēnešu laikā kopš tā saņemšanas.

16. 2007. gada 22. februārī Vācijas Federatīvā Republika Komisijas pausto nostāju atkārtoti noraidīja. Nevienā no Komisijas nosauktajiem gadījumiem neesot noticis Kopienu tiesību pārkāpums.

V — Tiesvedība tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

17. Ņemot vērā, ka Vācijas Federatīvā Republika neizpildīja argumentētā atzinuma prasības, Komisija 2008. gada 15. aprīlī cēla prasību saskaņā ar EKL 226. pantu.

18. Komisija lūdz Tiesu atzīt:

— Vācijas Federatīvā Republika, nepublicējot lēmumus par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu un publiski neizsludinot publiskā iepirkuma konkursu par glābšanas dienesta pakalpojumu publisko iepirkumu, nav izpildījusi Direktīvās 92/50/EEK un 2004/18/EEK paredzētos pienākumus, kā arī ierobežojusi brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites principu (EKL 43. un 49. pants);

— piespriest Vācijas Federatīvajai Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

19. Vācijas Federatīvā Republika Tiesai lūdz prasību noraidīt un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

20. Ar Tiesas priekšsēdētāja 2008. gada 16. decembra rīkojumu Nīderlandes Karalistei tika atļauts iestāties lietā Vācijas Federatīvās Republikas prasījumu atbalstam. Nīderlandes Karaliste Vācijas Federatīvās Republikas atbalstam lūdz noraidīt Komisijas prasību.

VI — Lietas dalībnieku galvenie argumenti

21. Komisija uzskata, ka dažādās Vācijas federālajās zemēs ir attīstījusies prakse publisko glābšanas dienestu pakalpojumu un kvalificētu medicīniskā transporta pakalpojumu jomā līgumu slēgšanas tiesības piešķirt vietējiem pakalpojumu sniedzējiem pretrunā publiskā iepirkuma tiesiskajam regulējumam, neizsludinot konkursu Eiropas līmenī un tādējādi nenodrošinot atbilstošu pārskatāmību.

22. Norādot uz deviņiem konkrētiem līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas piemēriem Lejassaksijas, Ziemeļreinas-Vestfālenes, Saksijas un Saksijas-Anhaltes federālajās zemēs, Komisija vispirms apgalvo, ka par attiecīgo publisko iepirkumu atbildīgās pilsētas, apgabali un glābšanas apvienības ir kvalificējamas kā līgumslēdzējas iestādes publiskā iepirkuma direktīvu izpratnē. Turklāt publiskā glābšanas dienesta pakalpojumi esot uzskatāmi par publiskiem atlīdzības līgumiem,

kuru vērtība attiecīgajos gadījumos būtiski pārsniedz Direktīvas 92/50 vai 2004/18 piemērošanai paredzētās robežvērtības.

23. Tā kā šie publiskā iepirkuma līgumi ir tikuši noslēgti pirms 2006. gada 31. janvāra, tiem ir piemērojama Direktīva 92/50. Tā kā šie līgumi attiecas uz dažādiem pakalpojumiem, to slēgšanas tiesības bija jāpiešķir saskaņā ar Direktīvas 92/50 III un IV nodaļas un 14. un 16. panta noteikumiem atkarībā no tā, vai dominē transporta pakalpojumu vai medicīniskās palīdzības pakalpojumu vērtība. Attiecībā uz līgumiem, kuri ir tikuši noslēgti pēc Direktīvas 2004/18 transponēšanas termiņa beigām, šajā direktīvā ir ietverts atbilstošs regulējums.

24. Saistībā ar faktu, ka visos norādītajos gadījumos runa ir par līgumiem, kas skar pārrobežu intereses, Vācijas Federatīvā Republika esot pārkāpusi arī diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principus, kuri ir ietverti pakalpojumu sniegšanas brīvībā un pakalpojumu brīvas aprites principā.

25. Apgalvotie pārkāpumi, pēc Komisijas domām, nav tikai atsevišķi gadījumi, bet gan liecina par vispārēju, Kopienu tiesībām neatbilstošu publiskā iepirkuma praksi. Apstiprinājumu šim aizdomām Komisija saskata ļoti nelielajā skaitā glābšanas dienesta pakalpojumu publiskā iepirkuma konkursu, kas izsludināti vai par kuru noslēgšanos būtu paziņots Eiropas līmenī.

26. Vācijas valdība uzskata, ka nav pieļaujams, ka Komisija panāktu vispārējās publiskā iepirkuma prakses raksturojumu visā Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā, sniedzot faktus tikai par dažām publiskā iepirkuma procedūrām četrās no pavisam sešpadsmit Vācijas federālajām zemēm. Arī vairāki Komisijas apgalvojumi par faktiem esot neatbilstoši.

27. Vācijas valdība šajā sakarā atsaucas uz nozares izņēmumu saskaņā ar EKL 45. panta pirmo daļu saistībā ar EKL 55. pantu, atbilstoši kuram EKL nodaļas par brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvu apriti nav piemērojamas tādās darbības jomās, kuras dalībvalstī nepārtraukti vai ik pa laikam ir saistītas ar valsts varas īstenošanu, kā tas ir šajā gadījumā. Tā kā abu publiskā iepirkuma direktīvu pamatā ir abas minētās EKL nodaļas, arī tās šajā lietā nav piemērojamas.

28. Pakārtoti Vācijas valdība norāda, ka attiecīgie glābšanas dienesta pakalpojumi atbilst privileģēšanas prasībām atbilstoši EKL 86. panta 2. punktam. Tā kā EKL 86. panta 2. punktā esot ietverts ne vien izņēmums no konkurences noteikumu, bet arī no visu EKL noteikumu piemērošanas, Komisijas prasība esot nepamatota arī no šī aspekta. Noslēgumā Vācijas valdība norāda uz diviem *Bundesgerichtshof* [Federālās augstākās tiesas] 2008. gada 1. decembra spriedumiem, saskaņā ar kuriem publiskā iepirkuma tiesiskais regulējums turpmāk ir piemērojams arī publiskajam iepirkumam glābšanas dienestu pakalpojumu jomā.

VII — Juridiskais pamatojums

A — *Pieņemamība*

30. Atbilstoši EKL 226. pantam īpaša valsts pienākumu neizpildes procedūras pazīme ir, ka šai procedūrai sekojošās tiesvedības prasības priekšmetu ierobežo pirmstiesas procedūrā definētais tās priekšmets. Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai argumentētā atzinuma un tam sekojošās prasības sakarā ar valsts pienākumu neizpildi ir jābūt balstītiem uz tiem pašiem pamatiem un argumentiem, un tādējādi Tiesa nevar pārbaudīt tādu iebildumu, kas nav ticis izvirzīts argumentētajā atzinumā[4].

29. Nīderlandes valdība uzskata, ka Vācijas Federatīvā Republika nav pārkāpusi nedz publiskā iepirkuma direktīvas, nedz arī EKL 43. un 49. pantu. Attiecīgie publiskie glābšanas dienestu pakalpojumi esot uzskatāmi par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem EKL 86. panta 2. punkta izpratnē. Turklāt esot jāņem vērā, ka EKL 86. panta 2. punktā paredzētais izņēmums ir piemērojams arī pamatbrīvību līmenī. Visbeidzot Nīderlandes valdība izskata iespēju piemērot nozares izņēmumu saskaņā ar EKL 45. un 55. pantu. Šajā sakarā Nīderlandes valdības nostāja ir, ka attiecīgo glābšanas dienestu pakalpojumu sakarā izņēmuma piemērošanai nepieciešamie nosacījumi varētu būt izpildīti.

31. Šis pieņemamības nosacījums, saskaņā ar kuru prasību nedrīkst papildināt ar argumentētajā atzinumā neminētiem iebildumiem, ir attiecīgās dalībvalsts tiesību uz aizstāvību garantijai, lai tai sniegtu iespēju izpildīt savus pienākumus, kas izriet no Kopienu tiesībām, un izmantot savas tiesības aizstāvēties pret Komisijas formulētajiem iebildumiem. Vienlaikus ar šo nosacījumu tiek

4 — Skat. tikai 2009. gada 26. marta spriedumu lietā C-326/07 Komisija/Itālija (Krājums, I-2291. lpp., 29. punkts), 2004. gada 24. jūnija spriedumu lietā C-350/02 Komisija/Nīderlande (Krājums, I-6213. lpp., 20. punkts), 1989. gada 11. maija spriedumu lietā 76/86 Komisija/Vācija (*Recueil*, 1021. lpp., 8. punkts), 1987. gada 7. maija spriedumu lietā 186/85 Komisija/Beļģija (*Recueil*, 2029. lpp., 13. punkts).

atspoguļots vispārējas procesuāls princips, ka jebkādā strīdā ir jābūt stingri noteiktam strīda priekšmetam [5].

32. Manuprāt, Komisija šajā tiesvedībā, formulēdama savus prasījumus, ir nepieļaujami pārkāpusi argumentētajā atzinumā izklāstīto iebildumu robežas. Lai šo nepieļaujamo prasības paplašināšanu noskaidrotu un norobežotu, vispirms es attiecīgos glābšanas dienestu pakalpojumus ievietošu publiskā iepirkuma direktīvu struktūrā. Turpinājumā es izklāstīšu, kā Komisija argumentētā atzinuma prasības ir pārformulējusi savā prasībā un kā ar šo pārformulēšanu ir ticis grozīts strīda priekšmets.

33. Tam, ka Vācijas Federatīvā Republika nav konkrēti norādījusi uz prasības paplašināšanas nepieļaujamību, nav nozīmes. Tā kā strīda priekšmeta paplašināšanas gadījumā runa ir par EK līgumā paredzētu būtisku garantiju, kuras ievērošana ir būtisks nosacījums procesa par valsts pienākumu neizpildi norises tiesiskumam [6], Tiesa pēc savas iniciatīvas to var atzīt arī tad, ja Vācijas Federatīvā Republika šajā sakarā nav izvirzījusi iebildumus pati [7].

1) Glābšanas dienestu pakalpojumi kā jaukti pakalpojumi publiskā iepirkuma direktīvu sistēmā

34. Kā Direktīvā 92/50, tā arī Direktīvā 2004/18 ir nošķirti tā sauktie primārie un sekundārie pakalpojumi. Pirmie minētie ir uzskaitīti un ietverti Direktīvas 92/50 I A pielikumā, kā arī saturiski līdzīgajā Direktīvas 2004/18 II A pielikumā, tostarp arī pakalpojumi iekšzemes transporta jomā. Pēdējie minētie ir uzskaitīti un ietverti Direktīvas 92/50 I B pielikumā, kā arī saturiski līdzīgajā Direktīvas 2004/18 II B pielikumā, tostarp arī pakalpojumi veselības jomā. Būtiskākā atšķirība publisko iepirkumu aspektā I A un II A pielikumā minēto primāro un I B un II B pielikumā minēto sekundāro pakalpojumu starpā ir, ka tikai primārajiem pakalpojumiem pilnībā ir piemērojama attiecīgā publiskā iepirkuma direktīva [8]. Attiecībā

5 — Skat. 2007. gada 22. marta spriedumu lietā C-437/04 Komisija/Beļģija (Krājums, I-2513. lpp., 39. un 40. punkts) un iepriekš 4. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu Komisija/Nīderlande, 18. un 19. punkts.

6 — Skat. 2006. gada 27. aprīļa spriedumu lietā C-441/02 Komisija/Vācija (Krājums, I-3449. lpp., 59. punkts).

7 — *Argumentum a fortiori*, kas paredzēts Tiesas Reglamenta 92. panta 1. punktā. Tāpat arī lietā Karpenstein, P. un Karpenstein, U., no: Grabitz/Hilf, *Das Recht der Europäischen Union*, EKL 226. pants, 82. punkts (39. papildinājums, 2009. gada jūlijs).

8 — Direktīvas 92/50 8. pants, kā arī Direktīvas 2004/18 20. pants.

uz sekundārajiem pakalpojumiem turpretim ir paredzēts, ka ir jāņem vērā tehnisko specifikāciju noteikumi un ka līgumslēdzējai iestādei ir jāinformē Komisija par līgumu noslēgšanu[9].

35. Izskatāmajā lietā tiek apstrīdēts, ka attiecīgie glābšanas dienestu pakalpojumi ir kvalificējami kā jaukti pakalpojumi, kuriem piedēvējamas kā primāru, tā arī sekundāru pakalpojumu īpašības. Šī kvalifikācija tiešā veidā izriet no sprieduma lietā *Tögel*[10], kurā glābšanas un medicīniskā transporta medicīnas darbinieka pavadībā pakalpojumi tiek kvalificēti kā jaukti pakalpojumi Direktīvas 92/50 10. panta nozīmē[11]. Šajā kontekstā personu transportēšana ir kvalificējama ka primārs, bet medicīniskā aprūpe transportēšanas laikā — kā sekundārs pakalpojums.

36. Jauktiem līgumiem par primāriem un sekundāriem pakalpojumiem saskaņā ar Direktīvas 92/50 10. pantu un Direktīvas 2004/18 22. pantu attiecīgās direktīvas ir piemērojamas pilnā apjomā, ja primāro pakalpojumu vērtība līgumā ir lielāka nekā sekundāro pakalpojumu vērtība. Pretējā gadījumā jauktie līgumi ir aplūkojami kā līgumi par sekundāru pakalpojumu sniegšanu.

2) Prasījumu pārformulēšana prasības pieteikumā

37. Argumentētajā atzinumā Komisija attiecīgo glābšanas pakalpojumu jaukto raksturu ir uzskatāmi ievērojusi kā juridiskā pamatojuma, tā arī atsevišķo iebildumu formulējuma ietvaros.

38. Komisija argumentētajā atzinumā īpaši ir norādījusi, ka attiecīgo glābšanas dienestu pakalpojumu ietvaros dominē transporta pakalpojumi Direktīvas 92/50 I A pielikuma un Direktīvas 2004/18 II A pielikuma izpratnē un tādējādi Vācijas Federatīvā Republika šo līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā ir pārkāpusi Direktīvas 92/50 10. pantu saistībā ar tās III un IV nodaļu un kopš 2006. gada 1. februāra Direktīvas 2004/18 22. pantu saistībā ar tās 23.–55. pantu. Gadījumā, ja dažos no minētajiem gadījumiem dominētu medicīniskās

9 — Direktīvas 92/50 9. pants, ka arī Direktīvas 2004/18 21. pants.

10 — 1998. gada 24. septembra spriedums lietā C-76/97 *Tögel* (*Recueil*, I-5357. lpp., 40. punkts).

11 — Personu pārvadāšana ietilpst jēdzienā "sauszemes transporta pakalpojumi", kas minēts Direktīvas 92/50 I A pielikuma 2. kategorijā vai attiecīgi Direktīvas 2004/18 II A pielikuma 2. kategorijā. Medicīniskā aprūpe ietilpst jēdzienā "veselības aizsardzība", kas minēts Direktīvas 92/50 I B pielikuma 25. kategorijā vai attiecīgi Direktīvas 2004/18 II B pielikuma 25. kategorijā.

aprūpes pakalpojumi Direktīvas 92/50 I B pielikuma vai Direktīvas 2004/18 II B pielikuma izpratnē, Komisija pakārtoti norāda uz Direktīvas 92/50 10. panta saistībā ar tās 16. pantu un kopš 2006. gada 1. februāra Direktīvas 2004/18 22. panta saistībā ar tās 35. panta 4. punktu pārkāpumu un katrā ziņā uz EKL 43. un 49. pantā minēto brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites principa un no abiem iepriekš minētajiem izrietošā diskriminācijas aizlieguma pārkāpumu.

39. Savā prasībā Komisija jautājumu par to, vai attiecīgie glābšanas dienestu pakalpojumi galvenokārt ietvēra personu transporta vai medicīniskās aprūpes pakalpojumus, ir apzināti atstājusi neatbildētu. Komisija uzskata, ka šobrīd uz šo jautājumu nav nepieciešams atbildēt, jo apstrīdētajās publiskā iepirkuma procedūrās katrā ziņā esot pārkāpts paziņošanas par noslēgtajiem līgumiem pienākums, kas minēts Direktīvas 92/50 16. pantā un Direktīvas 2004/18 35. panta 4. punktā, kā arī brīvībā veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvā apritē ietvertais diskriminēšanas aizliegums.

40. Šādi pārformulējot prasījumus, Komisija ir nepieļaujamā veidā grozījusi prasības priekšmetu.

41. Argumentētajā atzinumā Komisija secinājumus ir izdarījusi no nostājas, ka glābšanas dienestu pakalpojumu publiskā iepirkuma procedūrās primārajās tiesībās paredzētie diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principi ir pārkāpti tikai tajos gadījumos, kad dominēja medicīniskās aprūpes aspekts, bet savā prasībā Komisija lieto atšķirīgu pieeju, proti, ka attiecīgo glābšanas dienestu pakalpojumu publiskā iepirkuma procedūrās vienmēr esot bijuši jāievēro diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principi. Tādējādi ir jāatzīst, ka diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principi var tikt pārkāpti arī tādu glābšanas dienestu pakalpojumu publiskajā iepirkumā, kuros dominē transporta pakalpojumi, kas savukārt argumentētajā atzinumā nav minēts nedz tiešā, nedz netiešā veidā.

42. Strīdus priekšmeta paplašināšana ir konstatējama tādējādi, ka tagad tiek apgalvots no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites izrietošo diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principu pārkāpums — arī noslēdzot līgumus par jauktiem glābšanas dienestu pakalpojumiem, kuros dominē transporta pakalpojumi. Tiktāl izskatāmā prasība ir atzīstama par nepieņemamu.

43. To neietekmē fakts, ka publiskā iepirkuma direktīvās paredzētie izsludināšanas

un paziņošanas pienākumi ir vienīgi sekundārajās tiesībās formulēti primārajās tiesībās paredzētie diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principi un ka Komisija tādējādi savā — tagad — ar primārajām tiesībām pamatotajā prasībā saturiski nav pārkāpusi argumentētajā atzinumā izklāstītos iebildumus. Izšķirošais ir tas, ka Komisija savā prasībā apgalvo, ka ir pārkāptas primārās tiesības sakarā ar primāriem jauktiem pakalpojumiem, kaut arī argumentētajā atzinumā tā vēl tika apgalvojusi, ka šiem pakalpojumiem pilnā apmērā ir piemērojamas publiskā iepirkuma direktīvas un tādējādi norādīja tikai uz šo direktīvu pārkāpumu. Rezultātā Vācijas Federatīvā Republika pirmstiesas procedūrā nevarēja izvērtēt jautājumu, vai tādu glābšanas dienestu pakalpojumu publiskais iepirkums, kuri galvenokārt attiecas uz personu transportēšanu un kuriem tādēļ pilnā apmērā ir piemērojamas publiskā iepirkuma direktīvas, vispār tiešā veidā ir mērojams pēc primārajās tiesībās paredzētā diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principa mērauklas[12].

44. Ja manis aplūkotā prasības pamata grozīšana tiktu atzīta par pieļaujamu, nepieņemamā veidā tiktu pārkāptas Vācijas Federatīvās Republikas tiesības uz aizstāvību, jo tai šādā veidā tika atņemta iespēja jau pirmstiesas procedūrā izvērtēt jautājumu, vai un ciktāl Komisija savus prasījumus sakarā ar jauktu primāru pakalpojumu publisko iepirkumu tiešā veidā drīkst balstīt uz primāro tiesību normām.

45. Šajā posmā ir jānorāda arī uz to, ka Komisija savā prasībā vietām apgalvo Direktīvas 2004/18 2. panta pārkāpumu un šķiet vēlamies panākt atbilstošu sodu Vācijas Federatīvajai Republikai par to[13]. Ja prasījumi ir interpretējami šādi, arī šis prasījums ir jānoraida kā nepieņemams, jo Direktīvas 2004/18 2. panta pārkāpums argumentētajā atzinumā skaidri nav minēts.

12 — Šajā sakarā īpaši rodas jautājums, vai attiecīgā publiskā iepirkuma izvērtējums, pamatojoties uz primārajās tiesībās paredzēto diskriminācijas aizliegumu un pārskatāmības principu, ir saderīgs ar sekundāro tiesību piemērošanas prioritāti, kā arī ar tiesvedības sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam jēgu un mērķi. Šajā ziņā skat. šo secinājumu 95. un nākamos punktus.

13 — Pēc virsraksta "Direktīvas 92/50/EEK 16. panta un Direktīvas 2004/18/EK 35. panta 4. punkta pārkāpums" Komisija sava 2008. gada 15. aprīļa prasības pieteikuma 39. punktā norāda, ka Direktīvas 92/50 14. un 16. pants, kā arī Direktīvas 2004/18 23. pants un 35. panta 4. punkts šajā lietā pavisam noteikti ir piemērojami. 40. punktā tā norāda vēl uz Direktīvas 92/50 16. panta un Direktīvas 2004/18 35. panta 4. punkta pārkāpumu. 41. punktā Komisija klāsta, ka Direktīvas 92/50 3. panta 2. punkts un Direktīvas 2004/18 2. pants šajā lietā arī ir piemērojami, tomēr skaidri neapgalvo to pārkāpumu un nepauž turpmākus apsvērumus šo abu pantu sakarā. Prasījumu kopsavilkumā prasības 72. punktā Komisija katrā ziņā norāda uz Direktīvas 92/50 10. panta, saistībā ar tās 16. pantu, kā arī Direktīvas 2004/18 2. un 22. panta saistībā ar tās 35. panta 4. punkta pārkāpumu.

3) Secinājums

46. Ņemot vērā šos apsvērumus, es secinu, ka šī prasība sakarā ar valsts pienākumu neizpildi ir noraidāma kā nepieņemama tiktāl, ciktāl tajā tiek apgalvots diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principu, kuri izriet no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu aprites brīvības, pārkāpums arī attiecībā uz tādu glābšanas dienestu pakalpojumu publisku iepirkumu, kuriem dominējošās ir transporta pārvadājumu pakalpojumu īpašības.

47. Ja Tiesa atzītu, ka Komisija savā prasībā lūdz konstatēt arī Direktīvas 2004/18 2. panta pārkāpumu, arī šis prasījums ir jānoraida kā nepieņemams.

B — *Pamatotība*

48. Vācijas Federatīvā Republika Komisijas celtajai prasībai sakarā ar valsts pienākumu neizpildi iebilst, izvirzot trīs argumentācijas nostādnes. Vācijas valdība atsaucas vispirms uz nozares atbrīvojumu atbilstoši EKL 45. pantam un pakārtoti — uz pamatojumu atbilstoši EKL 86. panta 2. punktam. Turpinot Vācijas valdība apstrīd atsevišķus Komisijas izvirzītos apgalvojumus par faktiem. Visbeidzot Vācijas valdība vēršas pret Komisijas prasību konstatēt ar publisko iepirkumu tiesību aktiem nesaderīgo praksi.

49. Šajā kontekstā es vispirms iztirzāšu glābšanas dienestu pakalpojumu publiskā iepirkuma problemātiku, ņemot vērā EKL 45. panta pirmo daļu saistībā ar tā 55. pantu, kā arī noslēdzot, ņemot vērā EKL 86. panta 2. punktu. Turpinot es pārbaudīšu deviņas Komisijas apstrīdētās publiskā iepirkuma procedūras katru atsevišķi. Noslēgumā es pievērsīšos jautājumam, vai šīs pārbaudes rezultāti var būt pamats, lai konstatētu ar publisko iepirkumu tiesību aktiem nesaderīgu praksi.

1) EKL 45. panta pirmajā daļā paredzētā nozares atbrīvojuma nepiemērojamība

50. Atbilstoši EKL 45. panta pirmajai daļai saistītā ar EKL 55. pantu primāro tiesību normas par brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvu apriti nav piemērojamas tādās darbības jomās, kas kādā dalībvalstī

nepārtraukti vai ik pa laikam ir saistītas ar valsts varas īstenošanu. Ja kāda darbības joma dalībvalstī ir saistīta ar valsts varas īstenošanu, tad tai nav piemērojamas normas par brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvu apriti.

51. Tas pats ir attiecināms uz sekundāro tiesību aktiem, ar kuriem tiek īstenota līguma nodaļa par brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvu apriti. Tiktāl, ciktāl šādi sekundāro tiesību akti regulē arī tādas darbības jomas, kas saistītas ar valsts varas īstenošanu, interpretējot sekundāro tiesību aktus atbilstoši Līgumam, ir jākonstatē, ka minētajās darbības jomās attiecīgajās dalībvalstīs šos tiesību aktus nepiemēro[14].

52. Ja negadījumu un medicīniskā transporta pakalpojumi, kuri izskatāmajā lietā ir attiecīga publiskā iepirkuma priekšmets, būtu saistīti ar valsts varas īstenošanu EKL 45. panta pirmās daļas izpratnē, tad Komisijas izvirzītais iebildums par brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvu aprites pārkāpumu būtu jānoraida kā nepamatots. Jo kā Direktīva 92/50, tā arī Direktīva 2004/18 ir pieņemtas, pamatojoties uz EKL 47. panta 2. punktu un EKL 55. pantu, un tādējādi to mērķis ir Līguma nodaļā par brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvu apriti ietverto primāro tiesību noteikumu īstenošana, un tāpēc šajā gadījumā kā nepamatots būtu jānoraida arī pamats par publiskā iepirkuma direktīvu pārkāpumu.

53. Tomēr man rodas šaubas, vai glābšanas un medicīniskā transporta pakalpojumi ir uzskatāmi par EKL 45. panta pirmajā daļā minēto darbības jomu, kas kaut netieši ir saistīta ar valsts var īstenošanu.

54. Vispirms ir jāatgādina, EKL 45. panta pirmajā daļā minētā jēdziena "valsts varas īstenošana" ietilpst Kopienu tiesību piemērošanas jomā. Kopienu tiesību sistēmā principā jēdzieni netiek definēti, ietekmējoties no vienas vai vairāku savstarpēju valstu tiesību sistēmām, ja vien tas nav skaidri precizēts[15].

14 — Skat. ģenerāladvokāta Lenca [*Lenz*] 1991. gada 19. septembra secinājumus lietā C-306/89 Komisija/Grieķija (1991. gada 10. decembra spriedums, *Recueil*, I-5863. lpp., 28. punkts). Vēl skat. Randelzhofer, A. un Forsthoff, U., no: Grabitz/Hilf, *Das Recht der Europäischen Union*, EKL 45. pants, 14. punkts (39. papildinājums, 2009. gada jūlijs).

15 — Skat. 2007. gada 18. decembra spriedumu lietā C-314/06 *Société Pipeline Méditerranée* un *Rhône* (Krājums, I-12273. lpp., 21. punkts), 2003. gada 22. maija spriedumu lietā C-103/01 Komisija/Vācija (*Recueil*, I-5369. lpp., 33. punkts) un 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā C-296/95 *EMU Tabac* u.c. (*Recueil*, I-1605. lpp., 30. punkts).

55. Tādējādi uz jautājumu, vai darbība ir saistīta ar valsts varas īstenošanu EKL 45. panta pirmās daļas nozīmē, var atbildēt, pamatojoties uz Kopienu tiesībās paredzēto valsts varas definīciju šīs normas izpratnē.

56. Nosacījums, lai varētu pieņemt, ka notiek valsts varas īstenošana vai dalība tajā EKL 45. panta izpratnē, ir iespēja attiecībā uz pilsoņiem īstenot īpašās tiesības, suverēno varu vai piespiedu līdzekļus [16].

57. Ņemot vērā pamatbrīvību nozīmi iekšējā tirgū, EKL 45. panta pirmā daļa — šajā gadījumā kopā ar EKL 55. pantu — kā izņēmums no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites ir interpretējams šauri [17]. Atbilstoši tam ne katra darbība, kuras ietvaros attiecībā pret pilsoņiem var īstenot īpašās tiesības, suverēno varu vai piespiedu līdzekļus, ietilpst EKL 45. panta pirmās daļas paredzētā izņēmuma piemērošanas jomā. Drīzāk ir nepieciešams, lai šī dalība valsts varas īstenošanā būtu pietiekami intensīva un tieša.

58. "Valsts varas īstenošanas" pazīme EKL 45. panta pirmās daļas nozīmē, citiem vārdiem sakot, ir pietiekami kvalificēta īpašo tiesību, suverēnās varas vai piespiedu līdzekļu īstenošana. Šo kvalitatīvo dalības suverēno pienākumu īstenošanas vērtējumu Tiesa ir apkopojusi prasībā, ka EKL 45. panta pirmās daļas piemērošanai — šajā gadījumā kopā ar EKL 55. pantu — ir nepieciešams, lai dalība valsts varas īstenošanā būtu "tieša" un "konkrēta" [18].

59. Tā arī Tiesa savā 1998. gada 29. oktobra spriedumā lietā Komisija/Spānija [19], izskatot jautājumu, vai privātu drošības uzņēmumu darbības Spānijā ir saistītas ar valsts varas īstenošanu, ir norādījusi, ka, pat tad, ja šādi privātā sektora drošības resursi noteiktās situācijās sniedz atbalstu publiskajiem drošības resursiem, pirmie minētie tomēr veic tikai palīgdarbības. Atbilstoši — privātie

16 — Ģenerāladvokāta Meirā [*Mayras*] 1974. gada 28. maija secinājumi lietā 2/74 *Reyners* (*Recueil*, 665. lpp.).

17 — Šo ierobežojošo raksturu Tiesa ir jau apstiprinājusi pastāvīgajā judikatūrā, norādot, ka, izvērtējot EKL 45. pantā paredzētos izņēmumus no brīvības veikt uzņēmējdarbību, ir jāņem vērā Kopienu tiesību raksturs, kas piemīt šajā pantā noteiktajām minētās brīvības izņēmumu robežām. Skat. 2009. gada 22. oktobra spriedumu lietā C-438/08 Komisija/Portugāle (Krājums, I-10219. lpp., 35. punkts).

18 — Skat. iepriekš 17. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā Komisija/Portugāle, 36. punkts, kā arī 2006. gada 30. marta spriedumu lietā C-451/03 *Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti* (Krājums, I-2941. lpp., 46. punkts) un 1993. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-42/92 *Thijssen* (*Recueil*, I-4047. lpp., 22. punkts).

19 — Spriedums lietā C-114/97 (*Recueil*, I-6717. lpp., 38. un 39. punkts).

drošības uzņēmumi nav "tieši un konkrēti" iesaistīti valsts varas īstenošanā. Šo risinājumu ģenerāladvokāts Albērs [*Alber*] secinājumos minētajā lietā piedāvāja, norādot uz to, ka atšķirība pamatfunkciju un palīgfunkciju starpā ir saprotama nevis kā kvantitatīvs, bet gan kvalitatīvs kritērijs un ka publisko un privāto drošības resursu pilnvaru starpā pastāv zināma atšķirība[20].

60. Līdzīgi kategoriski Tiesa izteicās savā 2009. gada 22. oktobra spriedumā lietā Komisija/Portugāle[21], kurā tā atzina, ka uz attiecīgo privāto organizāciju transportlīdzekļu tehnisko apskašu darbību šajā gadījumā neattiecas EKL 45. pantā paredzētā atkāpe, kaut arī šīs organizācijas izsniedza apliecības par to veiktajām tehniskajām apskatēm un šajā aspektā īstenoja valsts varas funkcijas. Tomēr šī valsts varas funkciju īstenošana tomēr neatbilstot kvalitatīvajam kritērijam par "tiešu un konkrētu" dalību valsts varas īstenošanā EKL 45. panta nozīmē. Šajā sakarā Tiesa, no vienas puses, norādīja, ka, izsniedzot apliecības, tiek realizētas tikai attiecīgās apskates juridiskās sekas, bet tehniskās apskates stacijām nav īstas autonomijas lēmumu pieņemšanā. Turklāt lēmumi par tehniskās apskates apliecību izdošanu vai tās atteikšanu tika pieņemti tiešā valsts pārraudzībā[22].

61. Iepriekš Tiesa attiecībā uz pārbaudi, vai EKL 45. pantā paredzētais nozares atbrīvojums ir piemērojams apdrošināšanas sabiedrību un fiskālās palīdzības centru revidentiem, ir norādījusi, ka par dalību valsts varas īstenošanā minētās atkāpes izpratnē nevar uzskatīt funkcijas, kam ir tikai papildu un sagatavošanas raksturs attiecībā uz iestādi, kas faktiski īsteno valsts varu, pieņemot galīgo lēmumu[23].

62. Apkopojot ir jāatzīst, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru EKL 45. panta pirmajā daļā minētajai "valsts varas īstenošanai" ir

20 — Ģenerāladvokāta Albēra 1998. gada 7. maija secinājumi lietā C-114/97 Komisija/Spānija (1998. gada 29. oktobra spriedums, *Recueil*, I-6717. lpp., 27. un 28. punkts). Tiesa tāpat ir atzinusi, ka uzraudzības vai apsardzes pakalpojumus sniedzošo uzņēmumu darbība parasti nav uzskatāma par tiešu un konkrētu līdzdalību valsts varas īstenošanā; skat. 2007. gada 13. decembra spriedumā lietā C-465/05 Komisija/Itālija (Krājums, I-11091. lpp., 31. un nākamie punkti), 2001. gada 31. maija spriedumu lietā C-283/99 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-4363. lpp., 20. un nākamie punkti) un 2000. gada 9. marta spriedumu lietā C-355/98 Komisija/Beļģija (*Recueil*, I-1221. lpp., 25. un 26. punkts).

21 — Minēts 17. zemsvītras piezīmē.

22 — Pie līdzīga slēdziena Tiesa nonāca jau 2007. gada 29. novembra spriedumos lietās C-404/05 Komisija/Vācija (Krājums, I-10239. lpp., 39. un nākamie punkti) un C-393/05 Komisija/Austrija (Krājums, I-10195. lpp., 37. un nākamie punkti), pārbaudot ekoloģiskās lauksaimniecības privātā sektora pārbaudes iestāžu darbības.

23 — Iepriekš 18. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Thijssen*, 17. un nākamie punkti. Skat. arī iepriekš 18. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti*, 44. un nākamie punkti, par noteiktām darbībām sakarā ar palīdzību un konsultācijām nodokļu jomā, ko veica *Centri di Assistenza Fiscale* Itālijā.

izvirzāmas augstas kvalitatīvās prasības, kuru dēļ līdz šim atsaukšanās uz EKL 45. pantu ir bijusi gandrīz pilnīgi neveiksmīga[24].

63. Arī izskatāmajā lietā glābšanas un medicīniskā transporta pakalpojumu sniedzēju dalība valsts varas īstenošanā man šķiet visai ierobežoti saskatāma, turklāt tai nav EKL 45. panta piemērošanai nepieciešamo kvalitatīvo pazīmju.

64. Vācijas Federatīvā Republika dalību valsts varas īstenošanā uzskata par pamatotu vispirms ar faktu, ka attiecīgie līgumi saskaņā ar Vācijas tiesisko regulējumu ir kvalificējami kā publisko tiesību līgumi. Otrkārt, Vācijas Federatīvā Republika norāda uz glābšanas dienestu īpašajām tiesībām, kas paredzētas satiksmes noteikumos, kas īpaši izpaužas kā tiesības, izmantojot zilās signālugunis un skaļruni, izdot norādījumus citiem satiksmes dalībniekiem, kuriem tie ir jāpilda un par kuru nepildīšanu var tikt uzlikts naudas sods. Treškārt, Vācijas Federatīvā Republika norāda, ka glābšanas dienesti bieži ir iesaistīti glābšanas dienesta organizēšanā, kā arī valsts pienākumu izpildē ugunsdrošības un katastrofu likvidēšanas jomās un arī atbalsta policijas drošības pasākumus, piedāvājot glābšanas līdzekļus drošības iestāžu veiktajos pasākumos. Ceturtkārt, Vācijas Federatīvā Republika uzsver bieži vien federālo zemju likumdošanā glabāšanas dienestu darbiniekiem paredzēto pārvaldes ierēdņa statusu.

65. Šie argumenti nav pārliecinoši.

66. Pirmajā argumentā Vācijas Federatīvā Republika nav ņēmusi vērā principu, ka Kopienu tiesību jēdzieni nav interpretējami atbilstoši vienas vai vairāku valstu tiesiskajai kārtībai[25]. Tam, ka attiecīgie glābšanas dienestu pakalpojumi saskaņā ar Vācijas tiesībām ietilpst publisko tiesību regulējumā, nav nozīmes, atbildot uz jautājumu, vai šiem glābšanas dienestiem ir piemērojams EKL 45. pants.

67. Kaut arī Vācijas Federatīvā Republika pēc tam pareizi atzīst, ka zilo signāluguņu un skaļruņu izmantošana ir uzskatāma par īpašo

24 — Papildus jau minētajiem spriedumiem skat. 2007. gada 18. decembra spriedumu lietā C-281/06 *Jundt* (Krājums, I-12231. lpp., 35. un nākamie punkti) par mācībspēka darbību veikšanu universitātes uzdevumā.

25 — Skat. šo secinājumu 54. un nākamos punktus.

tiesību izmantošanu, man tomēr šo īpašo tiesību saturs nešķiet pietiekami pārliecinošs, kā tas tiek prasīts judikatūrā, lai piemērotu EKL 45. pantu. Norādītās īpašās tiesības tiek izsmeltas, no vienas puses, glābšanas dienesta transportlīdzekļus aprīkojot ar zilajām signālugunīm un skaļruņiem un, no otras, ar šiem transportlīdzekļiem noteiktos apstākļos ielu satiksmē izmantojot priekšrocības salīdzinājumā ar citiem satiksmes dalībniekiem, turklāt šo īpašo tiesību neievērošanas dēļ pārējiem satiksmes dalībniekiem var tikt uzlikts naudas sods. Šīs samērā vāji izteiktās īpašās tiesības, manuprāt, neatbilst iepriekš apskatītās augstās kvalitatīvās prasības valsts varas īstenošanai EKL 45. panta nozīmē.

68. Šajā sakarā nav pārliecinoši arī Vācijas valdības norādītie fakti par glābšanas dienestu dalību glābšanas dienesta organizēšanā, kā arī valsts pienākumu izpildē ugunsdrošības un katastrofu likvidēšanas jomās, kā arī drošības iestāžu un ugunsdzēsēju atbalstā, piedāvājot glābšanas līdzekļus. Pirmkārt, šajā sakarā ir jānorāda, ka glābšanas līdzekļu piedāvāšana drošības dienestu atbalstam ir katrā ziņā uzskatāma vienīgi par palīgdarbību un sagatavojošu darbību, kas atbilstoši jau apskatītajai judikatūrai nav uzskatāma par tiešu dalību valsts varas īstenošanā. Pat ja Vācijas Federatīvās Republikas sniegtie piemēri par glābšanas dienestu dalību glābšanas dienesta organizēšanā, kā arī valsts pienākumu izpildē ugunsdrošības un katastrofu likvidēšanas jomās[26] varētu pārsniegt vienkāršu palīgdarbību un sagatavojošu darbību robežas, arī šīs darbības neatbilst jau aplūkotajām augstās kvalitatīvās prasības valsts varas īstenošanai EKL 45. panta nozīmē.

69. Arguments, ka federālo zemju tiesībās glābšanas dienesta darbiniekiem bieži vien ir paredzēts pārvaldes ierēdņa statuss, ir atspēkojams jau ar to, ka no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka EKL 45. un 55. pantā atļautā izņēmuma piemērošanas paplašināšana, ietverot visu profesionālo darbību, nav pieļaujama, ja darbības, kas, iespējams, ir dalība valsts varas īstenošanā, ir nodalāmas no attiecīgās profesionālās darbības kopumā[27].

70. Ņemot vērā visu minēto, nākas secināt, ka attiecīgā glābšanas dienestu pakalpojumu

26 — Kā glābšanas dienestu veiktus valsts varas īstenošanas uzdevumu piemērus Vācijas Federatīvā Republika min tirīšanas, drošības un objektu slēgšanas pasākumus nelaimes gadījumos un vispārēji norāda uz glābšanas dienestu dalību glābšanas darbu plānošanā, organizēšanā un pārvaldē, kā ietvaros tiem, piemēram, ir tiesības trešām personām paredzēt informēšanas un ziņošanas pienākumus vai lemt par citu profesionālo dienestu iesaistīšanu.

27 — Iepriekš 22. zemsvītras piezīmē minētie spriedumi lietā Komisija/Vācija, 47. punkts, un lietā Komisija/Austrija, 45. punkts.

sniegšana pati par sevi neietver tiešu un konkrētu dalību valsts varas īstenošanā. Tādējādi izskatāmajā lietā EKL 45. pantā paredzētais nozares atbrīvojums nav piemērojams.

2) Pamatojuma neesamība atbilstoši EKL 86. panta 2. punktam

71. Norādot uz spriedumu lietā *Ambulanz Glöckner*[28], Vācijas Federatīvā Republika pakārtoti apgalvo, ka glābšanas dienestu pakalpojumi ir uzskatāmi par pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi EKL 86. panta 2. punkta nozīmē, turklāt šajā normā ietvertais pamatojums bez ierobežojumiem ir attiecināms uz brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites jomām.

72. Šī argumentācija mani nepārliecina.

73. Vācijas Federatīvajai Republikai ir jāpiekrīt tiktāl, ciktāl tā apgalvo, ka Tiesa 1997. gada 23. oktobra spriedumā lietā Komisija/Nīderlande[29] un 1998. gada 18. jūnija spriedumā lietā *Corsica Ferries France*[30] EKL 86. panta 2. punktā minēto pamatojumu atzīst par piemērojamu arī tādiem valsts pasākumiem, kuri nav saderīgi ar EKL noteikumiem par preču brīvu apriti vai pakalpojumu brīvu apriti, un tādējādi apstiprina, ka uz EKL 86. panta 2. punktu var atsaukties, norādot attaisnojumu EKL 86. panta 1. punkta kopā ar pamatbrīvībām pārkāpumam[31].

74. Ņemot vērā jaunākās tendences Tiesas judikatūrā, katrā ziņā rodas jautājums, vai spriedumus lietās Komisija/Nīderlande un *Corsica Ferries France* kādā aspektā vispār ir iespējams piemērot neierobežoti. Saskaņā ar jaunāko judikatūru fakts, ka kāda darbība tās konkrēto īpašību dēļ ir izslēgta no Līguma konkurences noteikumu piemērošanas jomas, vēl nenozīmē, ka šī darbība ir arī izslēgta no noteikumu par personu brīvu pārvietošanos vai pakalpojumu brīvu apriti piemērošanas jomas[32].

75. Šajā kontekstā rodas jautājums, vai ar spriedumiem lietās Komisija/Nīderlande un

28 — 2001. gada 25. oktobra spriedums lietā C-475/99 *Ambulanz Glöckner* (*Recueil*, I-8089. lpp.).

29 — C-157/94 (*Recueil*, I-5699. lpp., 27. un nākamie punkti).

30 — C-266/96 (*Recueil*, I-3949. lpp., 59. punkts).

31 — Tas pats minēts arī Mestmäcker, E. un Schweitzer, H., no: Immenga un Mestmäcker, *Wettbewerbsrecht. Kommentar zum Europäischen Kartellrecht*, 4. izd., Minhene, 2007, EKL 86. panta 2. punkts, 42. punkts; Pernice, I. un Wernicke, S., no: Grabitz/Hilf, *Das Recht der Europäischen Union*, EKL 86. pants, 53. punkts.

32 — 2007. gada 11. decembra spriedums lietā C-438/05 *International Transport Workers' Federation* un *Finnish Seamen's Union*, saukts "Viking Line" (Krājums, I-10779. lpp., 53. punkts). Skat. arī 2006. gada 18. jūlija spriedumu lietā C-519/04 P *Meca-Medina* (Krājums, I-6991. lpp., 31.–34. punkts).

Corsica Ferries France pamatotā judikatūras tendence nebūtu jāpārbauda sakarā ar EKL 86. panta 2. punkta piemērojamību pamatbrīvību jomā, īpaši tādēļ, ka Tiesa šādu piemērojamību agrākajā judikatūrā tika izslēgusi[33].

76. Izskatāmajā lietā šis jautājums detalizētāk tomēr nav jāpārbauda. Vācijas Federatīvā Republika nav sniegusi pierādījumus, ka EKL 86. panta 2. punkta piemērošanas nosacījumi būtu izpildīti.

77. Dalībvalstij, kura atsaucas uz EKL 86. panta 2. punktu, ir jāpierāda, ka ir izpildīti tā piemērošanas nosacījumi[34].

78. Izskatāmajā lietā EKL 86. panta 2. punkta piemērošanai ir jāizpilda nosacījumi, ka attiecīgie glābšanas dienestu pakalpojumi ir kvalificējami kā pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, ka apstrīdētās publisko iepirkumu prakses grozīšana atbilstoši Kopienu tiesībām juridiski vai faktiski kavētu vai apdraudētu pakalpojumu sniegšanu un ka tirdzniecības attīstība ar apstrīdēto praksi nav ietekmēta Kopienu interesēm nepieņemamā apmērā.

79. Kaut varētu neapstrīdēt, ka glābšanas transporta pakalpojumus var kvalificēt kā pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi EKL 86. panta 2. punkta nozīmē[35], Vācijas Federatīvā Republika tomēr šajā lietā nav pierādījusi, ka apstrīdētā publiskā iepirkuma prakse ir obligāti nepieciešama un ka attiecīgo glābšanas dienestu pakalpojumu sniegšanas uzdevuma izpilde tomēr nevar tikt sasniegta citiem, Kopienu interesēm labvēlīgākiem līdzekļiem.

80. Šajā sakarā Vācijas Federatīvā Republika tikai norāda, ka arvien jaunu glābšanas pakalpojumu sniedzēju iekļaušana reģionālajā glābšanas dienestu sistēmā apgrūtinātu vai kavētu šķērssubsīdijas starp reģioniem ar blīvu apdzīvotību, kuros glābšanas pakalpojumu sniegšana ir ienesīgāka, par labu krietni mazāk ienesīgiem reģioniem ar mazu apdzīvotības blīvumu. Turklāt tā laika publiskā

33 — 1984. gada 10. jūlija spriedums lietā C-72/38 *Campus Oil* u.c. (*Recueil*, 2727. lpp., 19. punkts).

34 — Skat. 1997. gada 23. oktobra spriedumu lietā C-159/94 Komisija/Francija (*Recueil*, I-5815. lpp., 101. punkts).

35 — Skat. iepriekš 28. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Ambulanz Glöckner*, 55. punkts.

iepirkuma praksei raksturīgā aizsardzība esot nepieciešama Vācijā aktīvajām, biedru organizētajām palīdzības organizācijām, jo šīm organizācijām ir pienākums piedalīties katastrofu seku likvidēšanā. Tikai šīs organizācijas tādējādi nodrošina, ka katastrofu gadījumos varētu iesaistīt arī pietiekamu skaitu attiecīgajai vietai tuvu dzīvojošu palīgu un šiem palīgiem ir nepieciešama iespēja regulāri gūt praktisko pieredzi glābšanas dienesta darbos.

81. Argumentam par šķērssubsīdijām Komisija iebilda savā replikā, ka apgalvojums, ka glābšanas organizācijām ir nepieciešamas šķērssubsīdijas, lai rentablāk organizētu mazāk rentablu reģionu apkalpošanu, neesot pietiekams arguments pret glābšanas dienestu publiskā iepirkuma izsludināšanu atbilstoši Kopienu tiesībām. Dažādu reģionu atšķirīgo rentabilitāti varot izlīdzināt, mazāk rentablos reģionos piemērojot augstāku maksu. Cita iespēja esot rīkot kombinētu glābšanas dienestu pakalpojumu un medicīniskā transporta pakalpojumu publisko iepirkumu ģeogrāfiski definētiem reģioniem, kuros ietilpst rentabli un mazāk rentabli reģioni.

82. Atbildē uz repliku Vācijas Federatīvā Republika neapgalvoja, ka Komisijas piedāvātās publisko iepirkumu rīkošanas alternatīvas apgrūtinātu vai pat padarītu neiespējamu glābšanas transporta pakalpojumu sniegšanu, ievērojot attiecīgos faktiskos un juridiskos aspektus. Šajā kontekstā arguments par apstrīdētās publiskā iepirkuma prakses nepieciešamību no tās izrietošās šķērssubsidēšanas dēļ ir jānoraida kā nepilnīgs.

83. Tas pats ir attiecināms uz argumentu par lielo attiecīgajā reģionā dzīvojošo brīvprātīgo palīgu skaitu. Šajā sakarā Komisija kā publiskā iepirkuma tiesiskajam regulējumam atbilstošu alternatīvu piedāvāja iespēju veikt publiskā iepirkuma izsludināšanu, kurā kā atlases kritērijs tiktu izvirzīta vietējo darbinieku pieejamība. Arī šo iespēju Vācijas Federatīvā Republika savā atbilde uz repliku pietiekami netika atspēkojusi.

84. Ņemot vērā šos apsvērumus, es secinu, ka Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi savu pienākumu pierādīt, ka izskatāmajā lietā apstrīdētā glābšanas dienestu pakalpojumu publiskā iepirkuma prakse atbilst EKL 86. panta 2. punkta

piemērošanas nosacījumiem. Tādēļ atsaukšanās uz EKL 86. panta 2. punktu ir noraidāma kā nepamatota.

dienestu pakalpojumu publiskā iepirkuma atlīdzības līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu. Pakalpojumu priekšmets bija transportlīdzekļu un personāla — tas ir, kvalificēta medicīniskā transporta — nodrošināšana glābšanai nelaimes gadījumos laika posmā no 2007. līdz 2011. gadam, un līguma vērtība bija EUR 7 miljoni gadā. Izsludināšana Eiropas līmenī nav notikusi.

3) Deviņu apstrīdēto publiskā iepirkuma procedūru analīze

87. Šim faktu atspoguļojumam Vācijas Federatīvā Republika neiebilst.

85. Komisija apstrīd deviņas publiskā iepirkuma procedūras par glābšanas dienestu pakalpojumu sniegšanu četrās federālajās zemēs. Pamatojoties uz šo, tā lūdz konstatēt prettiesisku publiskā iepirkuma praksi Vācijas Federatīvajā Republikā. Tā kā prettiesiska prakse var tikt konstatēta tikai tiktāl, ciktāl atsevišķās apstrīdētajās publiskā iepirkuma procedūrās patiešām ir pārkāptas Kopienu tiesības, es vispirms pārbaudīšu, vai un ciktāl atsevišķajās publiskā iepirkuma procedūrās ir pārkāptas Komisijas norādītās tiesību normas un tiesību principi.

88. Komisija uzskata, ka šajā publiskā iepirkuma procedūrā Vācijas Federatīvā Republika ir pārkāpusi Direktīvas 92/50 16. pantu vai Direktīvas 2004/18 35. panta 4. punktu. Turklāt ar šo iepirkuma procedūru esot tikuši pārkāpti arī disk riminācijas aizlieguma un pārskatāmības principi, kas izriet no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites.

a) Magdeburgas [*Magdeburg*] pilsētas (Saksija-Anhalte) veiktais publiskais iepirkums

i) Direktīvas 92/50 16. panta vai Direktīvas 2004/18 35. panta 4. punkta pārkāpums

86. Saskaņā ar Komisijas rīcībā esošo informāciju Magdeburgas pilsēta kā līgumslēdzēja iestāde kopš 2005. gada oktobra īstenoja tā saukto "atļaujas procedūru" par glābšanas

89. Tiktāl es piekrītu Komisijai, ka ar apstrīdēto Magdeburgas pilsētas veikto

publiskā iepirkuma procedūru katrā ziņā ir pārkāpts Direktīvas 92/50 16. pants vai Direktīvas 2004/18 35. panta 4. punkts.

dominēja transportēšanas vai tomēr medicīniskās aprūpes aspekts.

ii) Primārajās tiesībās paredzētā diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principa pārkāpuma neesamība

90. Saskaņā ar Komisijas izklāstīto, kas nav ticis apstrīdēts, Magdeburgas pilsēta kā līgumslēdzēja iestāde publiskā iepirkuma direktīvu izpratnē ar pakalpojumu sniedzēju ir rakstveidā noslēgusi atlīdzības līgumu par glābšanas dienestu pakalpojumu sniegšanu, kura vērtība pārsniedz Direktīvā 92/50 un Direktīvā 2004/18 paredzētās līgumu robežvērtības. Kaut arī nav konkrēti konstatēts, kad tieši ir notikuši attiecīgās publiskā iepirkuma procedūras posmi — atbilstoši Komisijas informācijai iepirkuma procedūra ir notikusi 2005. gada oktobrī —, un tādējādi nav konstatēts, vai apstrīdētais publiskais iepirkums pilnīgi vai daļēji ir izvērtējams atbilstoši Direktīvai 92/50 vai tomēr pilnībā vai daļēji — atbilstoši Direktīvai 2004/18[36], tomēr precīzas informācijas par publiskā iepirkuma procedūras hronoloģisko norisi trūkums šajā lietā nevar atspēkot publiskā iepirkuma tiesību pārkāpumu. Kā saskaņā ar Direktīvu 92/50, tā arī saskaņā ar Direktīvu 2004/18 Magdeburgas pilsētai bija pienākums paziņot par noslēgtajiem līgumiem (Direktīvas 92/50 16. pants vai Direktīvas 2004/18 35. panta 4. punkts), turklāt neatkarīgi no tā, vai glābšanas dienestu pakalpojumos, no to vērtības viedokļa raugoties,

— Pamatotības pārbaude, pieņemot, ka pamats par primāro tiesību pārkāpumu ir daļēji nepieņemams

91. Kā es jau atklāju pieņemamības pārbaudes ietvaros, izskatāmā prasība ir jānoraida kā nepieņemama, ciktāl ar to tiek prasīts konstatēt, ka publiskā iepirkuma procedūrā par tādu glābšanas dienestu pakalpojumu sniegšanu, kuri galvenokārt ietver personu transportēšanu, ir pārkāpti diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principi, kas izriet no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites[37].

92. Atbilstoši tam prasības pamats sakarā ar minēto primāro tiesību principu pārkāpumu ir pieņemams tikai tiktāl, ciktāl ar to tiek

36 — Piemērojamais tiesiskais regulējums ir tas, kas bija spēkā brīdī, kad tika veiktas darbības vai notika bezdarbība. Šajā ziņā skat. Egger, A., *Europäisches Vergaberecht*, Bādenbādene, 2008, 416. punkts. Skat. arī 2000. gada 5. oktobra spriedumu lietā C-337/98 Komisija/Francija (*Recueil*, I-8377. lpp., 38. un nākamie punkti).

37 — Skat. šo secinājumu 30. un nākamos punktus.

apstrīdēts glābšanas dienestu pakalpojumu, kuri galvenokārt ietver medicīnisko aprūpi, publiskais iepirkums.

93. Lai šo — šādi ierobežoto — prasības pamatu varētu atzīt par pamatotu, Komisijai vispirms būtu jāpierāda, ka apstrīdētā publiskā iepirkuma priekšmets bija tādi glābšanas dienestu pakalpojumi, kuri galvenokārt ietvēra medicīnisko aprūpi. Šādi Komisija izskatāmajā lietā nav izteikusies, nemaz nerunājot par pierādīšanu. Turklāt Komisija uzskata, ka nav svarīgi noskaidrot, vai attiecīgie pakalpojumi galvenokārt attiecas uz personu transportēšanu vai medicīniskās aprūpes sniegšanu.

94. Tā kā saskaņā ar EKL 226. pantu Komisijai procedūras sakarā ar valsts pienākumu neizpildi ietvaros ir pienākums pierādīt apgalvoto pienākumu neizpildi un sniegt Tiesai visu informāciju lietas izspriešanai [38] un Komisija šo iesniegšanas un pierādīšanas pienākumu attiecībā uz iepriekš minēto nav izpildījusi, prasības pamats sakarā ar diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principu, kuri izriet no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites, pārkāpumu, ir jānoraida kā nepamatots.

— Pakārtoti: Pamatotības pārbaude gadījumam, ja pamats sakarā ar primāro tiesību pārkāpumu tiktu atzīts par pieņemamu

95. Ja Tiesa pamatu sakarā ar diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principu, kuri izriet no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites, pārkāpumu atšķirībā no manis paustās nostājas atzītu par pieņemamu, tad šis pamats būtu jāpārbauda kopumā arī no tā pamatotības viedokļa.

96. Šīs pamatotības pārbaudes pamatā šādā gadījumā ir fakts, ka Komisija apzināti nav atbildējusi uz jautājumu par to, vai attiecīgie glābšanas dienestu pakalpojumi lielākoties ietver personu transporta pakalpojumus vai tomēr medicīniskās aprūpes pakalpojumus. Tādējādi nav iespējams konstatēt, vai šie

38 — Skat. 2009. gada 29. oktobra spriedumu lietā C-246/08 Komisija/Somija Krājums, I-10605. lpp., 52. punkts), 2009. gada 6. oktobra spriedumu lietā C-438/07 Komisija/Zviedrija (Krājums, I-9517. lpp., 49. punkts) un 2007. gada 13. novembra spriedumu lietā C-507/03 Komisija/Īrija (Krājums, I-9777. lpp., 33. punkts).

glābšanas dienestu pakalpojumi — kā jaukti pakalpojumi Direktīvas 92/50 vai Direktīvas 2004/18 nozīmē — pilnībā ietilpst publiskā iepirkuma direktīvu piemērošanas jomā [39] un vai tādēļ to iepirkums bija jāizsludina atbilstoši šajās direktīvās paredzētajai publiskā iepirkuma procedūrai. Šo problēmu Komisija ir mēģinājusi apiet, savā prasībā kopumā apgalvojot diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principu, kuri izriet no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites, pārkāpumu.

Sekundāro tiesību aktu piemērošanas prioritātes princips

97. Šī procesuāli taktiskā lēmuma rezultātā Komisija šajā tiesvedībā vēl uzdod pamatjautājumu, vai Komisija, gadījumā, ja tā nonāk pie secinājuma, ka dalībvalsts rīcība ir pretrunā kā primāro tiesību aktiem, tā arī — pilnā apmērā — Direktīvai 92/50 vai Direktīvai 2004/18, EKL 226. pantā paredzētās procedūras ietvaros drīkst brīvi izlemt, vai tā savus prasījumus pamato ar primāro tiesību normām vai tomēr ar publiskā iepirkuma direktīvām. Šo jautājumu es apskatīšu turpinājumā, piesaistot sekundāro tiesību piemērošanas prioritātes principu, kā arī ņemot vērā EKL 226. pantā paredzētās procedūras jēgu un mērķi.

98. Pēc tam es izskatīšu stingros primāro tiesību noteikumus, kuri, kā noteikts jaunākajā judikatūrā, ir piemērojami sekundāru pakalpojumu publiskā iepirkuma pārrobežu intereses pierādīšanai, un izklāstīšu, kādus secinājumus var izdarīt no šīs judikatūras izskatāmās lietas izlemšanas sakarā.

99. Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai sekundāro tiesību aktu piemērošanas prioritātes princips nozīmē, ka tad, kad kāda noteikta joma Kopienu tiesību ietvaros ir tikusi noslēdzoši saskaņota ar direktīvu, katra valsts tiesību norma šajā jomā ir jāvērtē, balstoties uz šīs direktīvas noteikumiem, nevis uz EK līguma noteikumiem [40].

100. Izskatāmajā lietā Komisija apgalvo, ka ir noticis diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principu, kuri izriet no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites, pārkāpums primāro tiesību līmenī.

39 — Šajā ziņā skat. šo secinājumu 34. un nākamos punktus.

40 — Skat. 2003. gada 11. decembra spriedumu lietā C-322/01 *Deutscher Apothekerverband* (*Recueil*, I-14887. lpp., 64. punkts).

101. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru publiskā iepirkuma jomā piemērojamais primāro tiesību vienlīdzīgas attieksmes princips noteic, ka visiem pretendentiem jādod vienādas iespējas savu piedāvājumu noteikumu formulēšanā neatkarīgi no to pilsonības[41]. No šī vienlīdzīgas attieksmes principa, kā arī diskriminācijas aizlieguma pilsonības dēļ izriet pārskatāmības princips, kas nozīmē garantēt adekvātu publicitāti jebkuram potenciālajam pretendentam, tādējādi atverot pakalpojumu tirgu konkurencei, kā arī kontrolēt līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru objektivitāti[42].

102. Šis primāro tiesību vienlīdzīgas attieksmes un pietiekamas pārskatāmības nodrošināšanas princips ir ļoti plaši saskaņots Direktīvā 92/50 un Direktīvā 2004/18, pamatojoties uz ļoti sīki izstrādātu regulējumu par informēšanas, paziņošanas un izsludināšanas pienākumiem. Šie sekundārajās tiesībās paredzētie pārskatāmības pienākumi izceļas ar savu detalizēto saskaņotību, kura vairākos aspektos ir vērtējama kā pilnīga saskaņošana[43].

103. Sekundāro tiesību piemērošanas prioritātes kontekstā šajā lietā rodas jautājums, vai Komisija var apgalvot primārajās tiesībās paredzētā diskriminācijas aizlieguma, kā arī pārskatāmības principa pārkāpumu, kaut arī attiecīgo pakalpojumu publiskajam iepirkumam gadījumā, ja līgumu vērtībā dominētu transporta pakalpojumi, pilnībā būtu piemērojamas publiskā iepirkuma direktīvas[44] un kaut arī diskriminēšanas aizliegums un pārskatāmības princips, kuri izriet no brīvības

41 — 2005. gada 13. oktobra spriedums lietā C-458/03 *Parking Brixen* (Krājums, I-8585. lpp., 48. punkts).

42 — 2009. gada 15. oktobra spriedums lietā C-196/08 *Acoset* (Krājums, I-9913. lpp., 49. punkts) un 2006. gada 6. aprīļa spriedums lietā C-410/04 *ANAV* (Krājums, I-3303. lpp., 21. punkts). Attiecībā uz sakarību starp diskriminācijas aizliegumu un pārskatāmības principu skat. iepriekš 38. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā Komisija/Īrija, 30. un 31. punkts, kā arī 2008. gada 21. februāra spriedumu lietā C-412/04 Komisija/Itālija (Krājums, I-619. lpp., 66. punkts), 2005. gada 21. jūlija spriedumu lietā C-231/03 *Coname* (Krājums, I-7287. lpp., 17. un 18. punkts) un 2000. gada 7. decembra spriedumu lietā C-324/98 *Telaustria* un *Telefonadress* (Krājums, I-10745. lpp., 60. un nākamie punkti).

43 — Vispārīgi ir jāpieņem, ka Direktīvā 92/50 un Direktīvā 2004/18 to piemērošanas jomā ietilpstošie publiskie iepirkumi nevarētu būt pilnībā saskaņoti. Tas izriet jau no direktīvu virsrakstiem, kuros runa ir par līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru "koordinēšanu". Tas, ka likumdevējs ar šīm direktīvām ir vēlējies panākt minimālo saskaņošanu, tomēr neizslēdz, ka atsevišķas jomas tomēr ir saskaņotas pilnībā. Ņemot vērā īpaši detalizēto regulējumu, kas šajās direktīvās ir ietverts attiecībā uz informēšanas, paziņošanas un izsludināšanas pienākumiem katrā publiskā iepirkuma procedūrā, īpaši šajā jomā ir grūti novilkt robežu starp ļoti detalizētu minimālo saskaņošanu un sekojošu pilnīgu saskaņošanu. Kā pareizi ir norādījis ģenerāladvokāts Mazaks [*Mazák*] 2009. gada 22. septembra secinājumos lietā C-299/08 Komisija/Francija (12. un nākamie punkti) un Tiesa ir apstiprinājusi savā 2009. gada 10. decembra spriedumā lietā C-299/08 Komisija/Francija (Krājums, I-11587. lpp., 28. un nākamie punkti), katrā ziņā atsevišķo publiskā iepirkuma procedūru uzskaitījums Direktīvas 2004/18 28. un nākamajos pantos ir uzskatāms par izsmeļošu. No tā tiešā veidā izriet, ka vismaz dažas no šīm procedūrām piemērojamām normām ir vērtējamas kā pilnīgas saskaņošanas izpausme.

44 — Turpretim, ja Komisija būtu pierādījusi, ka glābšanas dienestu pakalpojumi ir uzskatāmi par sekundāriem pakalpojumiem un tādējādi tiem tikai daļēji ir piemērojamas publiskā iepirkuma direktīvas, tad — ja tiem būtu konstatējama neapstrīdama pārrobežu interese — būtu iespējams piemērot no EKL 43. un 49. panta izrietošos pamatprincipus, kā to paredz pastāvīgā judikatūra. Skat. iepriekš 38. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā Komisija/Īrija, 29. un 30. punkts.

veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites, šajās publiskā iepirkuma direktīvās ir detalizēti un zināmās jomās pat izsmeļoši saskaņoti.

104. Līdz šim šis jautājums Tiesas judikatūrā pilnībā vēl nav atbildēts.

105. Ir skaidrs, ka sekundāro tiesību aktu piemērošanas prioritātes princips izslēdz primārajās tiesībās paredzētu pamatojumu norādīšanu pamatbrīvību ietekmēšanas gadījumā, ja tiek ietekmēta joma, kurā šie pamati ir pilnībā saskaņoti[45]. Tāpat arī valsts tiesību norma, ar ko dalībvalsts pilda tai no sekundārajām tiesībām izrietošos pienākumus, nevar tikt uzskatīta par pamatbrīvību pārkāpumu[46]. Ja primārās tiesībās paredzēta atļauja tiktu vērsta pret sekundārajās tiesībās paredzētu aizliegumu vai primārajās tiesībās paredzētu principu varētu vērst pret sekundāro tiesību aizliegumu, tiktu apšaubīta sekundāro tiesību aktu piemērojamība[47].

106. Kaut arī vairākos prejudiciālajos nolēmumos ir ticis apstiprināts, ka, ja kāda joma Kopienas līmenī ir pilnībā saskaņota, visi ar to saistītie valsts pasākumi ir jāizvērtē, ievērojot šī saskaņošanas pasākuma noteikumus, nevis primāro tiesību noteikumus[48], tomēr līdz šim ir plašas neskaidrības par to, vai joprojām valsts pienākumu neizpildes procedūras ietvaros tieši var atsaukties uz pamatbrīvību pārkāpumu, ja apstrīdētā darbība vienlaikus ir vai var būt tādu sekundāro tiesību aktu pārkāpums, ar kuriem joma, kurā ietilpst attiecīgā pamatbrīvība, ir pilnībā saskaņota[49].

107. Manuprāt, valsts pienākumu neizpildes procedūras ietvaros vairs nevar tieši

45 — 2009. gada 24. marta spriedums lietā C-445/06 *Danske Slagterier* (Krājums, I-2119. lpp., 25. punkts), 1996. gada 11. jūlija spriedums apvienotajās lietās C-427/93, C-429/93 un C-436/93 *Bristol-Myers Squibb* u.c. (*Recueil*, I-3457. lpp., 25. punkts), 1983. gada 30. novembra spriedums lietā 227/82 *van Bennekom* (*Recueil*, 3883. lpp., 35. punkts) un 1977. gada 5. oktobra spriedums lietā 5/77 *Tedeschi* (*Recueil*, 1555. lpp., 33. un nākamie punkti).

46 — Skat. iepriekš 40. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Deutscher Apothekerverband*, 52. un nākamie punkti.

47 — Šajā ziņā skat. iepriekš 14. zemsvītras piezīmē minētos Randelzhofer, A. un Forsthoff, U., no: Grabitz/Hilf, par EKL 39.–55. pantu, 149. punkts.

48 — Kā pamatu var norādīt 1993. gada 12. oktobra spriedumu lietā C-37/92 *Vanacker* un *Lesage* (*Recueil*, I-4947. lpp.). Skat. arī 2007. gada 17. aprīļa spriedumu lietā C-470/03 *AGM-COS.MET* (Krājums, I-2749. lpp., 50. un nākamie punkti), 2005. gada 13. janvāra spriedumu lietā C-145/02 *Denkavit* (Krājums, I-51. lpp., 22. un nākamie punkti), 2004. gada 14. decembra spriedumu lietā C-309/02 *Radlberger Getränkegesellschaft* (Krājums, I-11763. lpp., 52. un nākamie punkti) un 2001. gada 13. decembra spriedumu lietā C-324/99 *DaimlerChrysler* (*Recueil*, I-9897. lpp., 32. un nākamie punkti).

49 — Pamatbrīvību piemērošanas jomas ierobežošanas ar sekundārajiem tiesību aktiem sakarā skat. Kingreen, T., *Kommentar zu EUV/EGV* (izdevēji: Calliess, C. un Ruffert, M.) 3. izdevums, 2007, EKL 28.–30. pants, 18. punkts.

atsaukties uz diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principu, kuri izriet no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites, pārkāpumu, ja apstrīdētā darbība vienlaikus ir tādu uz šīm pamatbrīvībām balstītu sekundāro tiesību aktu pārkāpums, ar kuriem veikta pilnīga saskaņošana. Turpretim, ja Komisijai šādā gadījumā būtu dota izvēles iespēja apstrīdēt vai nu pamatbrīvību pārkāpumu, vai arī pilnībā saskaņotu sekundāro tiesību aktu pārkāpumu, tādējādi tiktu iznīcināta sekundāro aktu piemērojamības prasība.

108. Sekundāro aktu, ar kuriem veikta pilnīga saskaņošana, īpatnība ir tā, ka dalībvalstis attiecīgās Kopienu tiesību normas nedrīkst ne pārsniegt, ne neizpildīt. Šajā kontekstā regulējumi, ar kuriem veikta pilnīga saskaņošana, ir formulēti ļoti konkrēti. Ja kādai pamatbrīvībai atbilstoša joma tiek pilnībā saskaņota ar sekundārajiem tiesību aktiem, tad ir gandrīz izslēgts, ka primārajās un sekundārajās tiesībās dalībvalstīm būtu paredzēti tieši tādi paši pienākumi. Sekundārajos tiesību aktos pamatbrīvību noteikumi tiek formulēti un izstrādāti par konkrētām tiesībām un pienākumiem. Turpretim primāro tiesību normas ir krietni vispārīgākas un tādējādi tās var ievērot dažādos veidos. Šīs atšķirīgās regulējuma detalizācijas dēļ noteikti rodas saturiska spriedze primāro un saskaņojošo sekundāro tiesību aktu starpā, īpaši starp "primārajās tiesībās paredzētu atļauju" un "sekundārajās tiesībās paredzētu aizliegumu" vai otrādi.

109. Jau minētajā judikatūrā par primārajās tiesībās paredzētu pamatojumu nepiemērojamību, ja un ciktāl par tiem ir veikta saskaņošana, šī spriedze starp "primārajās tiesībās paredzētu atļauju" un "sekundārajās tiesībās paredzētu aizliegumu" tiek atrisināta par labu sekundārajās tiesībās paredzētajam aizliegumam, kam tādējādi tiek piešķirta piemērošanas prioritāte. Tāds pats interešu izvērtējums ir liekams arī spriedzes kliedēšanai starp saturiski abstraktāko un mazāk izstrādāto primārajās tiesībās paredzēto pamatbrīvību un uz tās pamatoto, saturiski ļoti konkrēto un detalizēto, pilnībā saskaņojošo sekundāro tiesību regulējumu par labu šim sekundāro tiesību regulējumam[50], kā Tiesa ar prejudiciālo nolēmumu palīdzību to apstiprina pastāvīgajā judikatūrā[51].

50 — Kaut arī iepriekš 45. zemsvītras piezīmē minētajā spriedumā lietā *Danske Slagterier*, 18. un nākamie punkti, iespēja pilsoņiem atsaukties uz preču brīvu apriti, lai gan ir divas saskaņošanas direktīvas, tika apstiprināta, tomēr Tiesa netika izteikusies pret sekundāro tiesību piemērošanas prioritāti šīs lietas kontekstā. Kā es tiku atzīmējusi savos 2008. gada 4. septembra secinājumos minētajā lietā (82. punkts), nekas nenorāda uz to, ka Kopienu likumdevējs ar šīm direktīvām ir vēlējies paredzēt Eiropas Savienības pilsoņu tiesības un liegt tiem iespēju atsaukties uz EKL 28. pantā paredzēto preču brīvu apriti.

51 — Šajā ziņā skat. iepriekš 48. zemsvītras piezīmē minētos spriedumus.

110. Ņemot vērā šos apsvērumus, Komisija, ja tā ir konstatējusi, ka dalībvalsts ar savu rīcību ir pārkāpusi kā primāro tiesību normas, tā arī uz tām balstītās pilnīgu saskaņošanu sniedzošās sekundāro tiesību normas, valsts pienākumu neizpildes procedūrā nevar aprobežoties ar vispārīgu atsaukšanos uz primāro tiesību normu pārkāpumu.

111. Tas pats ir attiecināms uz tādu gadījumu, kāds ir izskatāmajā lietā, kad tiek apgalvots no brīvības veikt uzņēmējdarbību un diskriminācijas aizlieguma izrietošā diskriminācijas aizlieguma, kā arī no tā secināmā pārskatāmības pienākuma pārkāpums, kaut arī publiskā iepirkuma direktīvas varētu piemērot pilnā apmērā un tieši pārskatāmības pienākums šajās direktīvās ir regulēts detalizēti un — zināmos aspektos — izsmeļoši. Pārskatāmības pienākumu sekundāro tiesību līmeņa ļoti detalizētās konkretizēšanas publisko iepirkumu direktīvās dēļ arī šajā aspektā rodas spriedzes problēma starp "primārajās tiesībās paredzētu atļauju" un "sekundārajās tiesībās paredzētu aizliegumu" un otrādi, kas, ņemot vērā jau izklāstīto izvērtējumu, ir jāatrisina par labu sekundāro tiesību regulējumam[52].

112. Ņemot vērā šos apsvērumus, Komisija tādā situācijā, kāda vērojama izskatāmajā lietā, nevar aprobežoties, tikai izvirzot vispārīgu iebildumu sakarā ar diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principu, kuri izriet no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites, pārkāpumu.

113. Šis atzinums tiek apstiprināts, sīkāk analizējot EKL 226. pantā paredzētās procedūras sakarā ar valsts pienākumu neizpildi jēgu un mērķi. Šai procedūrai būtībā ir objektīvi tiesiska funkcija, proti, vienveidīga Kopienu tiesību vienveidīga īstenošana un piemērošana[53]. EKL 226. pantā paredzētās procedūras sakarā ar valsts pienākumu neizpildi mērķis tādējādi nav dalībvalsts sodīšana. Fakts, ka zināma darbība vai situācija ir pretrunā ar

52 — Šajā sakarā ir jāatgādina, ka ar minimālo saskaņošanu tiek paredzēti dalībvalstīm sasniedzamie minimālie standarti. Ja šajos minimālajos standartos ir ietverti stingri noteikumi par veicamajām procedūrām un termiņiem, kas jāievēro vienlīdzīgas attieksmes un pārskatāmības nodrošināšanai, var rasties spriedze attiecībā uz primārajās tiesībās paredzētajiem noteikumiem, kura ir mazāk izteikta, kā tas būtu pilnīgas saskaņošanas gadījumā.

53 — Gaitanides, C., no: Groeben, H., Schwarze, J. (red.), *Kommentar zum Vertrag über die Europäische Union und zur Gründung der Europäischen Gemeinschaft*, 6. izd., Bādenbādene 2003, EKL 226. pants, 2. punkts. Skat. arī Rengeling, H. W., Middeke, A. un Gellermann, M., *Handbuch des Rechtsschutzes in der Europäischen Union*, 2. izd., Minhene 2003, 6. nodaļas 2. punkts.

Kopienu tiesībām, nav pašmērķis, bet gan stimuls radīt skaidrību par to, vai un ciktāl ir konstatējama ar Kopienu tiesībām nesaderīga situācija. Valsts pienākumu neizpildes konstatēšanai Tiesā ir jāļauj konstatēt, kādi pasākumi saskaņā ar Kopienu tiesībām ir pieļaujami, lai (atjaunotu) nodibinātu Kopienu tiesībām atbilstošu stāvokli[54].

114. Ja tādā procedūrā, kāda ir izskatāmajā lietā, būtu vispārīgi jākonstatē, ka Vācijas Federatīvā Republika ar apstrīdēto publisko iepirkumu ir pārkāpusi primārajās tiesībās paredzēto diskriminācijas aizliegumu un pārskatāmības principu, nenoskaidrojot, vai attiecīgie jauktie pasākumi galvenokārt ietver primārus pakalpojumus un tādējādi tiem pilnā apmērā ir piemērojamas publiskā iepirkuma direktīvas, vēlāk nebūtu iespējams nepārprotami konstatēt, kādi pasākumi saskaņā ar Kopienu tiesībām ir pieļaujami, lai (atjaunotu) nodibinātu Kopienu tiesībām atbilstošu stāvokli. Ja glābšanas dienestu pakalpojumiem pilnā apmērā būtu piemērojamas publiskā iepirkuma direktīvas, ar primārajās tiesību normās paredzētā saturiski mazāk stingri izteiktā un detalizētā pārskatāmības pienākuma izpildi nepietiktu, lai tiktu izpildītas publiskā iepirkuma direktīvu īpaši detalizētās prasības[55].

115. Ņemot vērā šos apsvērumus, es secinu, ka Komisijas apstrīdētais Magdeburgas pilsētas veiktais publiskais iepirkums, ņemot vērā sekundāro tiesību piemērošanas prioritāti, kā arī EKL 226. panta paredzētās procedūras sakarā ar valsts pienākumu neizpildi mērķi, nav izvērtējams saskaņā ar diskriminācijas aizliegumu un pārskatāmības principu, kuri izriet no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites.

Pārrobežu intereses esamības pierādījums sekundāru pakalpojumu publiskā iepirkuma gadījumā

116. Valsts iekšējām darbībām parasti nav piemērojamas pamatbrīvības. Tādēļ Komisijai,

54 — Skat. iepriekš 53. zemsvītras piezīmē minēto Gaitanides, C., 12. punkts, saskaņā ar ko EKL 226. panta jēga nav dalībvalsts atbildība vispārējā starptautisko tiesību nozīmē, nedz arī tās sodīšana, bet gan objektīva situācijas konstatēšana. Procedūrai ir vienīgi kārtības funkcija, un tās mērķis ir vienīgi piespiest dalībvalstis izbeigt Līguma pārkāpumus. Attiecīgās valsts apsūdzēšana var atsevišķos gadījumos būt šīs procedūras blakusparādība, bet nekad — tās mērķis.

55 — Pārskatāmības princips saskaņā ar pastāvīgo judikatūru gan ļauj par labu iespējamajiem līgumslēdzējiem nodrošināt pietiekamu publicitātes līmeni, tomēr tas neparedz obligāti izpildāmu pienākumu izsludināt konkursu; skat. 2008. gada 13. novembra spriedumu lietā C-324/07 *Coditel Brabant* (Krājums, I-8457. lpp., 25. punkts), kā arī iepriekš 42. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Coname*, 21. punkts. Šajā sakarā iepriekš 36. zemsvītras piezīmē minētais Egger, A., 147. un nākamie punkti, norāda, ka primāro tiesību normas dalībvalstīm piešķir lielāku rīcības brīvību nekā publiskā iepirkuma direktīvas. Turklāt viņš pareizi norāda, ka piemērojami ir ne vien citi pārbaudes kritēriji, bet arī ka primāro tiesību prasības ir vispārīgākas un tādējādi mazāk stingras un detalizētas. Skat. I. J. van den Berge, "De reikwijdte van het transparantiebeginsel bij de verlening van dienstenconcessies", *NTER* 2005, 241., 243. lpp., saskaņā ar kura nostāju EKL 28., 43. un 49. pants ļauj vien nosacīti vispārēji atsaukties uz pildāmajiem pārskatāmības pienākumiem.

ja tā norāda uz diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principu, kuri izriet no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites, pārkāpumu, ir jāsniedz pierādījumi par pārrobežu intereses pastāvēšanu attiecīgā publiskā iepirkuma gadījumā.

117. Savā 2007. gada 13. novembra spriedumā lietā Komisija/Īrija[56] Tiesa attiecībā uz Direktīvas 92/50 I B pielikuma piemērošanas jomā ietilpstošu pakalpojumu publisko iepirkumu norādīja, ka šādiem pakalpojumiem principā ir piemērojamas EKL paredzētās pamatbrīvības kā brīvība veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīva aprite, tomēr Komisijai ir jāpierāda nepārprotamas pārrobežu intereses pastāvēšana attiecīgā līguma gadījumā. Atbilstoši tikai norāde par sūdzības esamību, kas Komisijai ir iesniegta saistībā ar attiecīgo līgumu, nevar būt pietiekama, lai pierādītu, ka minētais līgums ietekmē noteiktas pārrobežu intereses, un līdz ar to konstatētu pienākumu neizpildes esamību[57].

118. Šī stingrā sekundāru pakalpojumu publiskā iepirkuma pārrobežu intereses pastāvēšanas pārbaude vismaz daļēji ir izskaidrojama ar to, ka atbilstoši Kopienu likumdevēja mērķim pakalpojumiem, kuri ietilpst Direktīvas 92/50 I B pielikumā vai attiecīgi Direktīvas 2004/18 II B pielikumā, *a priori* nav piedēvējama pārrobežu interese. Tādēļ Direktīvā 92/50 un Direktīvā 2004/18 attiecībā uz šo pakalpojumu kategoriju ir paredzēta tikai vēlāka paziņošana[58].

119. Tā kā procedūrā sakarā ar valsts tiesību neizpildi Komisijai ir pienākums sniegt Tiesai informāciju, kas vajadzīga lietas izlemšanai, tā stingrākos primārajās tiesībās paredzētos noteikumus par pārrobežu interesi, kas piemērojami tādu jauktu pakalpojumu publiskajam iepirkumam, kuri galvenokārt ietver transporta pakalpojumus, nevar apiet tādējādi, ka tā apzināti nesniedz atbildi uz jautājumu par attiecīgo jaukto pakalpojumu klasifikāciju saskaņā ar publiskā iepirkuma tiesisko regulējumu. Tādēļ Komisijai arī tādā gadījumā, kāds ir izskatāmajā lietā, pierādījumi par pārrobežu interesi attiecīgā publiskā iepirkuma gadījumā ir jāsniedz atbilstoši stingrajiem noteikumiem, kurus Tiesa attiecībā uz sekundāriem pakalpojumiem ir paredzējusi savā 2007. gada 13. novembra spriedumā lietā Komisija/Īrija.

120. Par pārrobežu intereses pastāvēšanu Magdeburgas pilsētas veiktā publiskā iepirkuma gadījumā Komisija norāda vienīgi uz vispārīgu sūdzību par glābšanas dienestu pakalpojumu publisko iepirkumu Vācijā, kā

56 — Iepriekš 38. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā Komisija/Īrija, 29. un nākamie punkti.

57 — Turpat, 34. punkts.

58 — Turpat, 25. punkts. Skat. arī Frenz, W., *Handbuch Europarecht. Bd. III. Beihilfe- und Vergaberecht*, Berlīne, 2007, 2116. punkts.

arī uz attiecīgo pakalpojumu tautsaimniecisko nozīmi, jo lielā iepirkuma apjoma dēļ noteikti varot rēķināties ar intensīvu ārvalstu pakalpojumu sniedzēju ieinteresētību. Šie vispārīgie Komisijas apgalvojumi, kuri nekādā veidā nav attiecināmi uz Magdeburgas pilsētas veikto publisko iepirkumu un kuri turklāt daļēji ir balstīti tikai uz pieņēmumiem, neatbilst augstajām prasībām, kādas ir izvirzītas sekundāru pakalpojumu publiskā iepirkuma pārrobežu intereses pierādīšanai.

121. Tā kā Komisijas apgalvojumos nav ietverti pierādījumi par pārrobežu intereses pastāvēšanu saistībā ar Magdeburgas pilsētas veikto publisko iepirkumu, kura ietvaros esot pārkāpts diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības princips, kas izriet no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites, tas ir jānoraida kā nepamatots.

122. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es secinu, ka Magdeburgas pilsētas veiktā publiskā iepirkuma rezultātā Vācijas Federatīvā Republika ir pārkāpusi Direktīvas 92/50 16. pantu un Direktīvas 2004/18 35. panta 4. punktu. Pārējā daļā Komisijas prasījums attiecībā uz Magdeburgas pilsētas veikto publisko iepirkumu ir jānoraida kā nepieņemams vai vismaz kā nepamatots.

b) Bonnas pilsētas (Ziemeļreina-Vestfālene) un Vitenes [*Witten*] (Ziemeļreina-Vestfālene), Hanoveres reģiona (Lejassaksija) un Hamelnas-Pirmontas federālā apgabala (Lejassaksija) veiktie publiskie iepirkumi

123. Attiecībā uz apstrīdētajiem publiskajiem iepirkumiem, ko veikušas Bonnas un Vitenes pilsētas, Hanoveres reģions un Hamelnas-Pirmontas federālais apgabals, Komisija apgalvo tālāko.

iii) Secinājums

124. 2004. gadā Bonnas pilsēta kā līgumslēdzēja iestāde ir piešķirusi līguma slēgšanas tiesības par glābšanas dienestu pakalpojumu sniegšanu laika posmā no 2005. gada 1. janvāra līdz 2008. gada 31. decembrim, neizsludinot konkursu Eiropas līmenī. Līguma priekšmets tostarp esot bijis arī četru glābšanas dežūrdienestu nodrošināšana. Līguma vērtība esot lēšama vismaz EUR 5,28 miljonu apmērā.

125. Vismaz kopš 2005. gada Vitenes pilsēta kā līgumslēdzēja iestāde esot piešķīrusi līgumu slēgšanas tiesības par glābšanas dienestu pakalpojumiem EUR 945 753 gadā apmērā, neizsludinot konkursu Eiropas līmenī. Līgumu priekšmets esot glābšanas dežūrdienestu nodrošināšana.

126. 2004. gadā Hanoveres reģions kā līgumslēdzēja iestāde esot izsludinājusi konkursu par glābšanas dienestu pakalpojumu publisko iepirkumu savā reģionā, kurā piedalīties drīkstēja tikai līdzšinējie līgumslēdzēji: *Arbeiter-Samariter-Bund* (turpmāk tekstā — "*ASB*"), *Deutsche Rote Kreuz* [Vācijas Sarkanais Krusts] (turpmāk tekstā — "*DRK*"), *Johanniter-Unfallhilfe* (turpmāk tekstā — "*JUH*") un *RKT GmbH*. Līgums ticis noslēgts uz laika posmu no 2005. gada 1. janvāra līdz 2009. gada 31. decembrim, un tā kopējā vērtība bijusi apmēram EUR 65 miljoni.

127. 1993. gadā Hamelnas-Pirmontas federālais apgabals esot noslēdzis līgumu ar vietējo *DRK* apvienību par glābšanas pakalpojumu sniegšanu savā apgabalā. Līgums, kura sākotnējais termiņš bija desmit gadi, netika izbeigts, bet 2003. gadā, neizsludinot konkursu, pagarināts uz turpmākajiem desmit gadiem. Turklāt 1999. gadā Emertāles [*Emmerthal*] pašvaldībā tika nodibināts jauns glābšanas dežūrdienests, kura nodrošināšana, neizsludinot konkursu, arī tika piešķirta *DRK*. Publiskā iepirkuma vērtība gadā esot aptuveni EUR 7,2 miljoni.

128. Šādam faktu izklāstam Vācijas Federatīvā Republika iebilst.

129. Komisija apgalvo, ka visos minētajos gadījumos ir notikusi paziņošanas pienākuma par piešķirtajām līguma slēgšanas tiesībām neizpilde (Direktīvas 92/50 16. pants vai attiecīgi Direktīvas 2004/18 35. panta 4. punkts). Šāds pārkāpums tiešām ir konstatējams.

130. Turpretim diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principu, kuri izriet no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites, pārkāpumu es šajos gadījumos neuzskatu par pierādītu. Šis prasības pamats zaudē savu nozīmi tās pašas tiesību teorijas un pierādījumu teorijas dēļ, kuru es tiku izklāstījusi jau iepriekš attiecībā uz Magdeburgas pilsētas veikto publisko iepirkumu[59].

c) Ulzenes [*Uelzen*] (Lejassaksija) veiktais publiskais iepirkums

131. Attiecībā uz Ulzenes pilsētas veikto publisko iepirkumu Komisija ir norādījusi, ka *DRK* sniedza glābšanas dienestu pakalpojumus, pamatojoties uz 1984. gada 10. jūlija

59 — Skat. šo secinājumu 91. un nākamos punktus.

līgumu Ulzenes federālajā apgabalā, izņemot Bevenzenes-Bīnenbitelas [*Bevensen-Bienenbüttel*] teritoriju. 2004. gadā šajā līgumā esot izdarīti būtiski grozījumi, kas esot vērtējami kā jauna līguma noslēgšana. Noslēdzot šo jauno līgumu, Direktīvas 92/50 16. pants nav ticis ievērots. Turklāt, noslēdzot jauno līgumu, esot noticis diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principu, kuri izriet no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites, pārkāpums.

132. Vācijas Federatīvā Republika norāda, ka 2004. gadā notikusī līguma grozīšana esot saistāma ar to, ka Ulzenes federālais apgabals glābšanas dienestu pakalpojumus Bevenzenes-Bīnenbitelas teritorijā 1984. gadā uzdeva veikt Bevenzenes pašvaldību apvienībai. 2002. gadā *DRK*, pārņemot uzņēmumu, pārņēma visu Bevenzenes pašvaldību apvienības glābšanas dienestu. Tas izskaidrojot 2004. gadā starp Ulzenes federālo apgabalu un *DRK* panāktās izmaiņas līgumā, kuras neesot tik būtiskas, lai tās varētu uzskatīt par jaunu publiskā iepirkuma procedūru. Tā kā apstrīdētais publiskais iepirkums rezultātā esot noticis 1984. gadā un tādējādi — pirms Direktīvas 92/50 transponēšanas termiņa izbeigšanās, nedrīkstot pārmest šīs direktīvas prasību neievērošanu.

133. Uz jautājumu, ar kādiem nosacījumiem esošā līguma grozījumi ir uzskatami par jaunu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu publiskā iepirkuma direktīvu izpratnē, Tiesa ir atbildējusi 2008. gada 19. jūnija spriedumā lietā *pressetext Nachrichtenagentur*[60]. Šajā sakarā tā it īpaši tika norādījusi, ka grozījumi, kas veikti publiskā iepirkuma līgumā tā spēkā esamības laikā, ir jauna līguma slēgšanas tiesību piešķiršana Direktīvas 92/50 izpratnē tad, ja to noteikumi ir būtiski atšķirīgi no sākotnējā līguma un līdz ar to liecina par pušu vēlēšanos mainīt būtiskus šī līguma noteikumus[61]. Būtiski grozījumi tostarp ir konstatējami arī tad, ja līgums lielā apmērā tiek paplašināts, attiecinot to arī uz līdz šim neizmantotiem pakalpojumiem[62].

134. No Vācijas valdības iesniegtajiem dokumentiem un tās paskaidrojumiem izriet, ka publiskā iepirkuma līgums 2004. gadā ir paplašināts, ietverot tajā arī glābšanas dienestu pakalpojumus Bevenzenes glābšanas dežūrdienesta teritorijā, kas ir aptuveni viena ceturtā daļa teritorijas. Vācijas Federatīvā Republika turpinot norāda, ka līguma vērtība attiecībā uz visu Ulzenes federālo apgabalu ir aptuveni EUR 4 450 000 gadā un ka Bevenzenes glābšanas dežūrdienesta teritorijā

60 — 2008. gada 19. jūnija spriedums lietā C-454/06 (Krājums, I-4401. lpp., 28. un nākamie punkti).

61 — Turpat, 34. punkts.

62 — Turpat, 36. punkts.

sniedzamo pakalpojumu summa mērāma vismaz EUR 670 000 gadā[63].

135. Līguma grozījumu, kas 2004. gadā tika panākti starp Ulzenes federālo apgabalu un *DRK*, rezultātā glābšanas dienestu pakalpojumu sniegšana tika paplašināta attiecībā uz vēl vienu teritoriju federālajā apgabalā, kādēļ pakalpojumu sniegšanas teritorija palielinājās par aptuveni 25 % un līguma kopējā vērtība tika palielināta vismaz par 15 %. Tādēļ 2004. gadā panāktie līguma grozījumi ir uzskatāmi par būtiskiem, un tādējādi šī darbība ir kvalificējama kā jauns glābšanas dienestu pakalpojumu publiskais iepirkums visam federālajam apgabalam, kam piemērojama Direktīva 92/50. Vācijas Federatīvās Republikas sniegtā nedokumentētā informācija par cita pakalpojumu sniedzēja glābšanas dienestu pārņemšanu šajā kvalifikācijā neko nemaina.

136. Šajā gadījumā ir neapstrīdami, ka, veicot jauno publisko iepirkumu 2004. gadā, nav bijušas ievērotas Direktīvas 92/50 16. panta normas. Tādējādi Vācijas Federatīvās Republikas izdarītais šīs normas pārkāpums šajā lietā ir pierādīts.

137. Komisijas līdztekus apgalvotais diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principu, kuri izriet no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites, pārkāpums tomēr, manuprāt, nav pierādīts. Šis prasības pamats zaudē savu nozīmi tās pašas tiesību teorijas un pierādījumu teorijas dēļ, kuru es tiku izklāstījusi jau iepriekš attiecībā uz Magdeburgas pilsētas veikto publisko iepirkumu[64].

d) Rietumsaksijas [*Westsachsen*] (Saksija), Kemnicas/Štolbergas [*Chemnitz/Stollberg*] (Saksija) un Fogtlandes [*Vogtland*] (Saksija) glābšanas dienestu apvienību veiktie publiskie iepirkumi

138. Attiecībā uz apstrīdētajiem publiskajiem iepirkumiem, ko veikušas Rietumsaksijas, Kemnicas/Štolbergas un Fogtlandes glābšanas dienestu apvienības, Komisija apgalvo tālāko.

139. Rietumsaksijas glābšanas dienestu apvienība kā līgumslēdzēja iestāde ar *ASB*, *DRK*, *JUH* un Cvikavas [*Zwickau*] profesionālo ugunsdzēsēju iestādi noslēdza līgumus uz četriem gadiem, un līgumu kopējā vērtība bija lēšama EUR 7,9 miljoni gadā. Šie

63 — Vācijas Federatīvās Republikas atbilde uz prasības pieteikumu, sniegta 2008. gada 4. septembrī, 22. punkts.

64 — Skat. šo secinājumu 91. un nākamos punktus.

līgumi 2003. gadā, neizsludinot konkursu, tika pagarināti uz četriem gadiem. Šim termiņam beidzoties, šie līgumi tika pagarināti līdz 2008. gada 31. decembrim.

140. Kemnicas/Štolbergas glābšanas dienestu apvienība kā līgumslēdzēja iestāde ar *ASB*, *DRK*, *JUH* un Cvikavas profesionālo ugunsdzēsēju iestādi noslēdza līgumus uz četriem gadiem, un līgumu kopējā vērtība bija lēšama EUR 3,3 miljoni gadā. Šie līgumi 2002. gadā, neizsludinot konkursu, tika pagarināti uz četriem gadiem. Šim termiņam beidzoties, šie līgumi tika pagarināti līdz 2008. gada 31. decembrim.

141. Fogtlandes glābšanas dienestu apvienība 2002. gadā vai attiecīgi 2004. gadā kā līgumslēdzēja iestāde ar *ASB*, *DRK*, *JUH*, Plauenes [*Plauen*] glābšanas dienestu sabiedrību un Plauenes profesionālo ugunsdzēsēju iestādi, neizsludinot konkursu, noslēdza līgumus par glābšanas dienestu pakalpojumu sniegšanu uz četriem gadiem, un līgumu kopējā vērtība bija lēšama EUR 3,9 miljoni gadā. Šo līgumu darbības ilgums bija četri gadi un, tam beidzoties, tie, neizsludinot konkursu, tika pagarināti līdz 2008. gada 31. decembrim.

142. Komisija apgalvo, ka visos minētajos gadījumos ir notikusi paziņošanas pienākuma par piešķirtajām līguma slēgšanas tiesībām neizpilde (Direktīvas 92/50 16. pants vai attiecīgi Direktīvas 2004/18 35. panta 4. punkts). Šāds pārkāpums tiešām ir konstatējams.

143. Tam pretrunā nav Vācijas Federatīvās Republikas nostāja, ka glābšanas dienestu pakalpojumu publiskā iepirkuma rīkošanas gadījumā kopš Saksijas federālās zemes Likuma par ugunsdrošību, glābšanas dienestiem un katastrofu likvidēšanu [*Sächsisches Gesetz über den Brandschutz, Rettungsdienst und Katastrophenschutz*] stāšanās spēkā 2005. gada 1. janvārī ir jārīko konkursa procedūra. Vācijas Federatīvā Republika nav iebildusi Komisijas konstatētajam, ka publiskā iepirkuma līgumi visos apstrīdētajos gadījumos ir tikuši pagarināti līdz 2008. gada 31. decembrim saskaņā ar iepriekšējo tiesisko regulējumu.

144. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pienākumu neizpildes esamība ir jāvērtē atkarībā no situācijas dalībvalstī, kāda tā bija argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās[65]. Izskatāmajā lietā tādējādi ir jāņem vērā situācija 2007. gada 16. februārī. Tobrīd

65 — 2009. gada 6. oktobra spriedums lietā C-562/07 Komisija/Spānija (Krājums, I-9553. lpp., 23. punkts), 2009. gada 19. maija spriedums lietā C-531/06 Komisija/Itālija (Krājums, I-4103. lpp., 98. punkts) un 2008. gada 19. jūnija spriedums lietā C-319/06 Komisija/Luksemburga (Krājums, I-4323. lpp., 72. punkts).

apgalvotais publiskā iepirkuma direktīvu pārkāpums bija konstatējams.

145. Turpretim Komisijas līdztekus apgalvoto diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principu, kuri izriet no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites, pārkāpumu es neatzīstu par pierādītu. Šis prasības pamats zaudē savu nozīmi tās pašas tiesību teorijas un pierādījumu teorijas dēļ, kuru es tiku izklāstījusi jau iepriekš attiecībā uz Magdeburgas pilsētas veikto publisko iepirkumu[66].

e) Secinājums

146. Ņemot vērā manis iepriekš izklāstītos apsvērumus, es secinu, ka norādītajos gadījumos ir konstatējams Direktīvas 92/50 16. panta vai attiecīgi Direktīvas 2004/18 35. panta 4. punkta pārkāpums, ko izdarījusi Vācijas Federatīvā Republika sakarā ar Magdeburgas, Bonnas un Vitenes pilsētu, Hanoveres reģiona, Ulzenes un Hamelnas-Pirmontas federālo apgabalu, kā arī Rietumsaksijas, Kemnicas/Štolbergas un Fogtlandes glābšanas dienestu apvienību veiktajiem publiskajiem iepirkumiem. Turpretim plaša mēroga diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības principu, kuri izriet no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvas aprites, pārkāpums nav ticis pierādīts.

4) Prettiesiska publiskā iepirkuma prakse Vācijas Federatīvajā Republikā

147. Izskatāmajā lietā Komisija apgalvo, ka tās apstrīdētie publiskā iepirkuma gadījumi liecina par vispārīgu un nostiprinājušos publiskā iepirkuma praksi. Šajā sakarā tā vēlas panākt, lai tiktu konstatēts, ka Vācijas Federatīvā Republika minētās prettiesiskās publiskā iepirkuma prakses rezultātā ir pārkāpusi Kopienu tiesības.

148. Ja kādā dalībvalstī ir pierādīta prettiesiskas prakses pastāvēšana, šo praksi var apstrīdēt EKL 226. pantā paredzētās procedūras ietvaros[67]. Šajā sakarā Komisijai pirmajā posmā ļoti pamatoti ir jānorāda uz atkārtotiem pārkāpumiem, kuri liecina par prakses pastāvēšanu. Attiecīgās dalībvalsts

66 — Skat. šo secinājumu 91. un nākamos punktus.

67 — Šajā sakarā jānorāda uz pastāvīgo judikatūru, saskaņā ar kuru pat tad, ja piemērojamie valsts tiesību akti ir saderīgi ar Kopienu tiesībām, valsts pienākumu neizpilde var rasties no administratīvās prakses. Skat. 2009. gada 10. septembra spriedumu lietā C-416/07 Vācija/Grieķija (Krājums, I-7883. lpp., 24. punkts un nākamās norādes).

uzdevums savukārt ir apgalvotos pārkāpumus atspēkot. Otrajā posmā ir jāpārbauda, vai pierādītie pārkāpumi ir vērtējami kā pietiekami dokumentēts un detalizēts pastāvošās prakses pierādījums[68].

149. Izskatāmajā lietā Komisija ir pierādījusi, ka Magdeburgas (Saksija-Anhalte), Bonnas (Ziemeļreina-Vestfālene) un Vitenes (Ziemeļreina-Vestfālene) pilsētas, Hanoveres reģions (Lejassaksija), Ulzenes (Lejassaksija) un Pirmontas-Hamelnas (Lejassaksija) federālie apgabali, kā arī Rietumsaksijas (Saksija), Kemnicas/Štolbergas (Saksija) un Fogtlandes (Saksija) glābšanas dienestu apvienības, veicot publisko iepirkumu, nav ievērojušas Direktīvas 92/50 16. pantu vai attiecīgi Direktīvas 2004/18 35. panta 4. punktu.

150. Turklāt Komisija ir norādījusi, ka no tās pētījumiem izrietot, ka laika posmā no 2001. līdz 2006. gadam Vācijas Federatīvā Republika ir paziņojusi tikai par divu publiskā iepirkuma līgumu piešķiršanu. Šim konstatējumam Vācijas Federatīvā Republika neiebilda.

151. Pamatojoties uz minēto, tādējādi ir jāatzīst, ka Saksijas-Anhaltes, Ziemeļreinas-Vestfālenes, Lejassaksijas un Saksijas federālajās zemēs pastāv vispārēja un nostiprināta prakse neievērot Direktīvas 92/50 16. panta vai attiecīgi Direktīvas 2004/18 35. panta 4. punktu.

152. Šādas publiskā iepirkuma tiesiskajam regulējumam pretējas prakses konstatēšanu minētajās federālajās zemēs neatspēko arī Vācijas Federatīvās Republikas arguments, ka, ņemot vērā divus *Bundesgerichtshof* 2008. gada 1. decembra nolēmumus[69], federālajām zemēm to publiskā iepirkuma procedūras glābšanas dienestu pakalpojumu iepirkumu jomā ir jāpārbauda un jāpielāgo publiskā iepirkuma tiesiskā regulējuma prasībām.

153. Kā es jau noskaidroju iepriekš, atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai pienākumu neizpildes esamība ir jāvērtē atkarībā no situācijas dalībvalstī, kāda tā bija argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās[70]. Izskatāmajā lietā tādējādi ir jāņem vērā situācija 2007. gada 16. februārī. Tobrīd apgalvotais

68 — Skat. 2009. gada 19. marta spriedumu lietā C-489/06 Komisija/Grieķija (Krājums, I-1797. lpp., 40. un nākamie punkti).

69 — *Bundesgerichtshof* 2008. gada 1. decembra spriedums lietā *X ZB* 31/08. Šajā ziņā skat. šo secinājumu 28. punktu.

70 — Skat. šo secinājumu 144. punktu.

publiskā iepirkuma direktīvu pārkāpums bija konstatējams.

154. Šī paša iemesla dēļ Vācijas Federatīvās Republikas apgalvojumiem par izmaiņām tiesiskajā regulējumā Saksijas federālajā zemē, kurā, sākot ar 2009. gada 1. janvāri, tiek atcelts pakļautības modelis, šajā lietā vairs nav nozīmes.

155. Tomēr paliek strīdīgi, vai Komisija ir apstrīdējusi tikai publiskā iepirkuma praksi Saksijas-Anhaltes, Ziemeļreinas-Vestfālenes, Lejassaksijas un Saksijas federālajās zemēs vai tomēr tā, publiskā iepirkuma praksi šajās četrās federālajās zemēs izmantodama kā piemēru, ir vēlējusies norādīt uz vispārēju publiskā iepirkuma praksi visās federālajās zemēs.

156. Šajā sakarā Komisijas apgalvojumi ir pretrunīgi tiktāl, ciktāl tā prasības pieteikumā skaidri ir norādījusi, ka šī prasība aprobežojas tikai ar publiskā iepirkuma praksi Saksijas-Anhaltes, Ziemeļreinas-Vestfālenes, Lejassaksijas un Saksijas federālajās zemēs, kaut arī apstrīdētā publiskā iepirkuma prakse esot vērojama arī citās federālajās zemēs[71]. Turpretim replikā Komisija prasa konstatēt prettiesiskas publiskā iepirkuma prakses pastāvēšanu attiecībā uz visu Vācijas Federatīvo Republiku kopumā[72].

157. Šajā sakarā ir jānorāda, ka jauni, tiesvedības laikā izvirzīti prasījumi nav pieņemami[73]. Ņemot vērā šo, izskatāmajā lietā ir jāievēro atbilstoši prasībā norādītie, teritoriāli ierobežotie prasījumi, ar kuriem Komisija apstrīd tikai minēto publisko iepirkumu praksi Saksijas-Anhaltes, Ziemeļreinas-Vestfālenes, Lejassaksijas un Saksijas federālajās zemēs.

158. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, noslēgumā es secinu, ka Vācijas Federatīvā Republika, piešķirot līgumu slēgšanas tiesības glābšanas dienestu pakalpojumu jomā Saksijas-Anhaltes, Ziemeļreinas-Vestfālenes, Lejassaksijas un Saksijas federālajās zemēs, līdz 2006. gada 31. janvārim ir pārkāpusi

71 — Skat. Komisijas 2008. gada 15. aprīļa prasības 10. punktu. Šīs prasības 5. punktā Komisija jau ir norādījusi, ka tās prasība aprobežojas ar glābšanas dienestu pakalpojumu publiskā iepirkuma praksi atbilstoši pakļautības modelim, kas tiek piemērots lielākajā daļā Vācijas federālo zemju.

72 — Skat. Komisijas 2008. gada 21. novembra replikas 17. un nākamos punktus.

73 — Skat. Tiesas Reglamenta 42. panta 2. punktu.

Direktīvas 92/50 10. pantu saistībā ar tās 16. pantu un kopš 2006. gada 1. februāra tā ir pārkāpusi Direktīvas 2004/18 22. pantu saistībā ar tās 35. panta 4. punktu.

izdevumus. Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 3. punkta pirmo daļu, ja abiem lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs vai ja pastāv izņēmuma apstākļi, Tiesa var nolemt, ka lietas dalībnieki sedz savus izdevumus paši.

VIII — Tiesāšanas izdevumi

159. Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās

160. Šajā lietā Komisijas prasība apmierināma tikai daļēji, līdz ar to es iesaku Tiesai nolemt, ka Komisija un Vācijas Federatīvā Republika katra savus tiesāšanās izdevumus sedz pašas.

IX — Secinājumi

161. Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, iesaku Tiesai atzīt, ka:

1) Vācijas Federatīvā Republika, piešķirot pakalpojumu publiskā iepirkuma atlīdzības līgumu slēgšanas tiesības par glābšanas dienestu pakalpojumu sniegšanu Saksijas-Anhaltes, Ziemeļreinas-Vestfālenes, Lejassaksijas un Saksijas federālajās zemēs, līdz 2006. gada 31. janvārim ir pārkāpusi Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīvas 92/50/EEK par procedūru koordinēšanu valsts pakalpojumu līgumu piešķiršanai [pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai] 10. pantu saistībā ar tās 16. pantu un kopš 2006. gada 1. februāra — Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvas 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu [būvdarbu, piegāžu un pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumu] slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, 22. pantu saistībā ar tās 35. panta 4. punktu;

2) pārējā daļā prasību noraidīt;

3) Eiropas Komisija un Vācijas Federatīvā Republika savus tiesāšanās izdevumus sedz pašas.